HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
GYERMEKVÉDELMI IGAZGATÓSÁG ÉS
TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLAT
4024 Debrecen, Vármegyeháza u. 9. 4002 Pf. 139.
Tel.: 52/310-333, Fax.: 52/413-338. E-mail: hbmtgysz@hbmtgysz.hu
honlap: www.hbmtgysz.hu

GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK ÉS JAVÍTÓINTEZETI ELLÁTOTTAK RÉSZÉRE

ALAPFOKÚ PÉNZKEZELÉSI ÉS GAZDÁLKODÁSI ISMERETEK

Jegyzet

"Önállóan - segítséggel" - az önálló életkezdési feltételek javítása Hajdú-Bihar megyében

EFOP-1.2.7-16-2017-00016

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
GYERMEKVÉDELMI IGAZGATÓSÁG ÉS
TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLAT
4024 Debrecen, Vármegyeháza u. 9. 4002 Pf. 139.
Tel.: 52/310-333, Fax.: 52/413-338. E-mail: hbmtgysz@hbmtgysz.hu
honlap: www.hbmtgysz.hu

Jegyzet

Gyermekvédelmi Szakellátásban részesülők és javítóintézeti ellátottak részére alapfokú pénzkezelési és gazdálkodási ismeretek.

Szerkesztette: Stefanik Miklósné

"Önállóan - segítséggel" - az önálló életkezdési feltételek javítása Hajdú-Bihar megyében

EFOP-1.2.7-16-2017-00016

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

I. Bevezetés…….. 3

II. Gazdasági és pénzügyi ismeret célja……5

2.1 A pénz keletkezése, fogalma és funkciói……..9
2.2 A pénzügyi IQ fogalma……...14
2.3 A család, a háztartás bevételei…….18
2.4 A család, a háztartás kiadásai…….. 22
2.5 A hatékony pénzbeosztás…… 24
2.6 A családi és a háztartási gazdálkodás módszerei…….26

III. Pénzügyi területek…….28

3.1 Pénzügyi területek megismerése……32
3.2 Alapvető pénzügyi termékek és szolgáltatások…….40
3.3 Alapvető pénzügyi termékek és szolgáltatások gyakorlati útmutatója…….46

IV. Vállalkozásokról általában…….52

4.1 Vállalkozási formák megismerése……..58
4.2 Pénzügyi tervezés és pénzügyi keret hatékony beosztása……..70
4.3 Hétköznapi pénzkezelések fejlődése, pénzkezelési szokások……82

V. Pénzkezelési és pénzbeosztási technikák……90

5.1 Életvezetési és gazdálkodói kompetenciák fejlesztése……..94
5.2 Tudatos információ csere a pénzügyi tervezésben…….98
5.3 A pénzkezelési technikák és a pénzbeosztás gyakorlati formái…….. 106
VI. Irodalom jegyzék…… 118

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„Gazdag akarsz lenni?

Gondolj a rigóra és az ősemberre. Gondolj arra, hogy meztelenül jöttél erre a világra, és meztelenül térsz belőle vissza. Vendég vagy ezen a földön.
Csak az a tied, amit a bőröd alatt hoztál és elviszel.
Gazdag, aki egészséges. Aki erős. Aki nem szorul másra. Aki föl tudja vágni a fáját, meg tudja főzni ételét, meg tudja vetni ágyát és jól alszik benne.
Aki dolgozni tud, hogy legyen, mit egyék, legyen ruhája, cipője és egy szobája, amit otthonának érez."
(Wass Albert)

„A célok és a megvalósítás között a híd az önfegyelem." (*Jim Rohn)*

I. Bevezetés

Alapvető pénzügyi és gazdasági ismeretek.

A képzési anyag segítséget ad a mindennapi élethez szükséges gazdasági és pénzügyi ismeretek elsajátításában, különösen azoknak, akik eddig nem részesültek átfogó gazdasági képzésben.

- A családi költségvetés megteremtéséhez és fenntartásához biztosítja a szükséges ismereteket
- Segít eligazodni a piacon található pénzügyi termékek és szolgáltatások között.
- Bemutatjuk a hitelekhez, megtakarításokhoz kapcsolódó kockázatokat, valamint irányt mutat azokra a helyzetekre, ami fizetésképtelenség esetén várható.

A képzési program célja:

- Segítsen a résztvevőknek a jövedelmi lehetőségeik felmérésében és javításában.
- A rövid és hosszú távú célok megfogalmazásában
- A szükséges pénzügyi termékek és eszközök igénybevételének módjában.
- A gyakorlati tanácsok révén könnyebben tudják kezelni a pénzügyeiket.
- Megfelelő pénzügyi tudatosságra tegyenek szert.
- Felismerjék az alapvető összefüggéseket és el tudják kerülni a túlzott kockázatvállalást.
- Ismereteiket bővítjük a pénz fogalmával, formáival és a megfelelő használatával
- Megismertetjük a bevételi források lehetőségeivel, a bevételek felmérésének fontosságával
- Ismeretet szereznek a családi gazdálkodás alapjairól, a bevételek és kiadások közötti egyensúly megteremtésével.
- Alapvető képességet szereznek a pénzügyi termékek felhasználásával kapcsolatban.
- Betekintést nyújtunk hiteltermékekkel kapcsolatos alapvető fogalmakba és szempontok, segítségével fel tudják mérni az adott hiteltermékeket.
- Megismertetjük a megtakarítás előnyeivel és az öngondoskodás fontosságával.

SZÉCHENYI 2020
Magyarország Kormánya
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

II. A gazdasági ismeretek célja:

- Megismerjék a gazdasági ágazatok feladatát és szerepét egy ország életében.

- Ismeretük legyen a szolgáltatás és a mindennapi élet kapcsolatáról, megértsék a termelés és a fogyasztás összefüggéseit.

- Napjainkban nagyon fontos hogy a világgazdasági folyamatokat megismerjék, megértsék, hogy a nemzetgazdaságok működése ma már ezer szállal kapcsolódik egymáshoz.

- Legyenek tájékozottak azzal kapcsolatban, hogy a gazdaság működését befolyásoló természeti és társadalmi adottságok jelentősége, súlya fokozatosan átalakul, és ezzel összefüggésben megváltozik az egyes országok világgazdaságában betöltött szerepe.

- Fontos, hogy megértsék a globalizáció fogalmát, ismerje a folyamat jellemzőit, mozgatórugóit és ellentmondásait. Legyenek tisztában a globalizáció mindennapjainkat is átalakító hatásaival, azok előnyeivel és veszélyeivel.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. Pénzügyi alapismeretek célja:

- Hogy tudják, mi befolyásolja egy termék árát (ráfordítások, kereslet, kínálat) és értsék ezek kapcsolatait. Ismerjék a pénzt, annak szerepét, típusait, és a fizetési módokat.

- Megértsék a piac működési alapelvét, a kiadás-bevétel egyszerű köznapi példák segítségével.

- Felismerjék a kölcsön veszélyeit, és tisztában legyenek a takarékosodás és a megtakarítások lényegével.

- Értsék meg, hogy vásárlásainak, kiadásainak egyensúlyban kell lennie a bevételeivel.

- Fontos, hogy már ebben a korban megalapozzák a pénzzel való felelős gazdálkodást, és helyzetgyakorlatokon keresztül megismerjék a család, mint a legkisebb gazdálkodási közösség működésének legfontosabb jellemzőit.

- Kiemelten fontos, hogy ismerjék a pénzvilág alapvető folyamatait, intézményrendszerét és legyenek képesek az ismeretek alkalmazására a mindennapi pénzügyi helyzetekben.

- Alakuljon ki az érdeklődés a napi pénzügyi-gazdasági folyamatok megismerése iránt, és legyen képességük a témához kapcsolódóan a médiában megjelenő hírek kritikus értelmezésére. Annak belátására, hogy pénzügyi döntései meghozatalához (pl. hitelfelvétel) körültekintő, józan mérlegelésre van szükség.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.1 **A pénz kialakulása, fogalma és funkciói**

A pénz mindennapi életünk része, mégis ritkán állunk meg, hogy elgondolkozzunk rajta, mi is valójában a pénz. A mai pénz nem egyik napról a másikra, hanem évszázadok alatt alakult ki. Ezt a folyamatot jól szemlélteti a pénz fajtáinak fejlődése:

- **Cserekereskedelem**: a cserék közvetlenek és véletlenek voltak

- **Árupénz**: kifejezi a különböző termékek csere arányait (pl. olaj, só, marha, réz, arany,)

Ahhoz, hogy a pénz megkönnyítse az árucsere forgalom lebonyolítását forgalomképesnek, oszthatónak, tartósnak, egyszerűnek és könnyen felismerhetőnek kell lennie. Eleinte mindkét nemesfém betöltötte a pénz szerepét, később csak az arany.

- **Aranypénz rendszer**: az áruk világából szükségszerűen kiválasztódott a nemesfém

Később felszínre kerültek a nemesfém hátrányai is, alkalmazása nehézkes volt, puha fém révén hamar kopott, és problémát jelentett a pótlása, illetve a növekvő szükséglet kielégítése.

Így alakultak ki a pénzhelyettesítők: a klasszikus papírpénz, amely képes helyettesíteni az aranyat. Általános elfogadásához az államnak is szerepet kellet vállalnia a kibocsájtásban.

- Klasszikus papírpénz állami akarattal kibocsátott, kényszerforgalmazású, kényszervásárló értékű pénz, amelyet nem önmagáért, hanem az érte vásárolható dolgokért igényelnek.
Az áruforgalom bővülése, a kifizetett munkabérek növekedése szükségessé tette a klasszikus bankjegyek megjelenését. A klasszikus bankjegy a váltóból alakult ki. A váltó a bank önmagára szóló fizetési kötelezettségvállalását jelentette.
- A váltó lényege, hogy a vevő hitelbe vásárol, közte és az eladó között hitelviszony jön létre, melyet okiratba foglaltak. A váltó használata csak akkor célszerű, ha a forgalomban más kereskedőknek való fizetéskor is felhasználható. A klasszikus bankjegy valójában csupán pénzhelyettesítő volt, ami azt jelenti, hogy nem volt elfogadási kényszere. Az állam később a forgalomban jól működő bankjegyek kibocsátására létrehozta saját bankját *(jegybank*) és ezt a bankot felruházta a *bankjegykibocsátás monopóliumával.* A termelés egyre nagyobb ütemű

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

fejlődésével a pénzrendszer szükségszerűen elszakadt az aranytól. Erősödött az állami beavatkozás a gazdaságban, így a pénzforgalom szabályozásában is. Így alakult ki:

- a **Modern pénz**: A *mai pénz* belső érték nélküli, az állam közreműködésével mesterségesen teremtett pénz, amely *hitelpénzként* kerül forgalomba. Törvényes fizetési eszköz, a kibocsátó állam területén mindenki köteles elfogadni.

Az állam az általa kibocsátott pénznek kényszerforgalmat biztosít és maga is elfogadja az általa kibocsátott pénzt a vele szembeni fizetési kötelezettségek teljesítésére.

A **mai pénznek** két alapvető megjelenési formája van:

- készpénz és
- bankszámlapénz.

A készpénz a bankjegy és az érme. A bankjegyek különleges papírból és sajátos technikával készülnek, hogy megnehezítsék a hamísításukat. Készpénzt csak az ország központi bankja bocsáthat ki.

A bankszámlapénz a gazdálkodó szervezetek bankkal szembeni látra szóló betétkövetelése. A gazdálkodó szervezetek a működésükhöz szükséges pénzeiket a banknál folyószámla betétként helyezik el. A tartozások és követelések rendezése egyszerű könyvviteli művelettel (terheléssel és jóváírással) megoldható.

A pénz fogalma:

A pénz az általános egyenértékes szerepét tartósan betöltő csereeszköz, a társadalmi fejlődés eredménye, az áruk általános halmazából kiváló különleges áru.

Feladata: hogy az egyes gazdasági szereplők közötti kapcsolatot megteremtse, a tranzakciók során közvetítsen.

A pénz funkciói:

- **Értékmérő funkció:** az egyes termékek árát pénzben határozzák meg, azaz a termék ára nem más, mint a termék pénzben kifejezett értéke. Az ár azt mutatja, hogy az adott árut mennyiért vásárolhatjuk meg, tehát az előállított áruk piaci megmérettetésének, egymáshoz való viszonyításának egyik módja.
- **Forgalmi eszköz:** az áruk forgalmát a pénz közbeiktatásával bonyolítják le. A pénz, mint csereeszköz jelenik meg, azaz közvetíti az áruk cseréjét. Ebben a funkcióban az árumozgás és a pénzmozgás egybeesik.
- **Fizetési eszköz:** az áru- és a pénzmozgás elválik egymástól, azaz vagy előbb történik a vásárlás és időben később a fizetés, vagy előbb a fizetés és az árut később kapjuk meg.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Ekkor a vevőből adós, az eladóból pedig hitelező válik. A csere a pénz fizikai jelenléte nélkül valósul meg és adós-hitelezői viszony jön létre.

- **A felhalmozási eszköz:** a pénz alkalmas arra, hogy összegyűjtsék, felhalmozzák azzal a céllal, hogy azt később fordítsák szükségletek kielégítésére, vagy a pénz kamataiból tegyenek szert jövedelemre. Ennek alapján állandó igényként jelentkezik, hogy a pénz stabil legyen.
- **Nemzetközi pénz vagy világpénz:** a nemzetközi forgalom bővülésével szükségessé válik olyan eszköz megjelenése, amely képes az előbbi négy funkciót részben vagy egészen betölteni és általánosan elfogadott módon ennek a szerepnek megfelelni (Európán belül az euro, a világgazdasági szinten inkább a dollár).
- A jövő egyik - már ma is, igaz szűk körben használt - nemzetközi fizető eszköze a bitkoin lehet, ami egy virtuális, digitális pénz, mely a hatóságoktól, bankoktól, nemzetektől független.

- A pénz fogalmával, funkcióival kapcsolatban két modern elméletet említek meg.

- **A *marxi pénzfelfogás*** a termelésből indul ki. Marx a pénz értékét a munkaérték elméletből vezeti le: a pénz annyit ér, amennyi múltbéli munkával állították elő. Ebből adódóan a pénz múltba irányuló és ***gazdasági szerepét tekintve passzív***, azaz követi a gazdasági folyamatokat.
- **A *jevonsi pénzelméletet:*** a pénz funkciói közül csak a forgalmi, felhalmozási és fizetési eszköz funkciókra épít. Elméletének kiindulópontja a fogyasztás: a pénz értékét az határozza meg, hogy mennyit ér a fogyasztónak, mekkora a használati értéke.

Ennek következtében a pénz jövőbe irányuló és **aktív**, tehát irányítja a gazdasági folyamatokat, mintsem követi, valamint különböző időpontokban az értéke változó.

A pénzteremtés és megsemmisülés mechanizmusa:

A pénz hitelnyújtással, külföldi fizetőeszköz (valuta, deviza), valamint értékpapír vásárlásával "**teremtődik", kerül forgalomba**.

A pénznek **a forgalomból történő kivonása, "megsemmisülése"** a hitelek törlesztésével, visszafizetésével, a külföldi fizetőeszközök (deviza), valamint az értékpapírok eladásával történik.

A pénz a keletkezés és a megsemmisülés között állandó körforgásban van a tulajdonosok között. Különböző időpontokban a pénz, különböző értékeket képvisel, tehát a pénznek időértéke is van. A pénz időértékét kamatláb segítségével tudjuk kifejezni.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.2 **A pénzügyi IQ fogalma**

- Az intelligencia az a képességünk, hogy „nem teljesen meghatározott" célok elérése érdekében is tudunk döntéseket hozni. Intelligenciánktól függ, hogy a hétköznapi életben nem várt helyzetekben milyen jól és milyen gyorsan válaszolunk.

- Az intelligencia komplex képesség, ami a problémamegoldásra irányul. Ide tartozik például az összefüggések átlátása, az emlékezőképesség, a gondolkodás gyorsasága.

- Egyre több helyen lehet találkozni ezzel a betűszóval, hogy PIQ, de sokan nem is tudják, mit jelent. Pénzügyi IQ, azaz a pénzügyi intelligencia (hányados) rövidítése. A pénzügyi intelligencia általános intelligenciánk része, amelyet a pénzügyi problémánk megoldására alkalmazunk.

- Az alapvető pénzügyi ismeretek hiánya aláássa az ember alapvető pénzügyi intelligenciáját.

- A pénzügyi intelligencia a gondolkodásmódot jelenti, amelynek alapján a megszerzett ismeretekkel bánik valaki. Legfontosabb megnyilvánulási területe a problémák megoldásának képessége, illetve a megoldások színvonala, de ezen a fajta kreatív gondolkodási képességen kívül is sok minden belefér.

- A pénzügyi intelligencia nem velünk született alapintelligencia, mint pl. a matematikai-logikai, a nyelvi-kommunikációs, a téri-vizuális, a zenei, a környezeti, az érzelmi intelligencia.

- A pénzügyi IQ tanulható és fejleszthető intelligencia - bármilyen életkorban, mert az ehhez szükséges képességeket, készségeket az alapintelligenciák adják (az meg mindenkiben megvan, legfeljebb az egyik dominánsabb, mint a másik).

- A pénzügyi intelligenciánk szoros összefüggésben van az érzelmi intelligenciánkkal. Annak a mérő száma, hogy milyen szinten állunk a pénzügyi ismeretek terén, vannak-e pontos pénzügyi céljaink, mennyire vagyunk tudatosak a pénzügyi döntéseink meghozatalában. A pénzügyi intelligencia 3 alap pillére: tudjuk a pénzt megkeresni, megtartani és gyarapítani.

A pénzügyi intelligenciánkat gyarapíthatjuk a pénzügyi ismeretek tanulásával, valamint a gondolkodásmódunk megváltoztatásával.

Kezdjük a pénzügyi ismereteink bővítésével.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A pénzügyi kimutatások:

- Eredmény kimutatás: Amely a bevételek és a kiadások egyenlegét mutatja.

- Mérleg: Az eszközök és azok megszerzését szolgáló források kimutatására szolgál.

Eszközök vásárlása mindig pénz befektetést jelent.

A források mindig pénzkiadásokkal járnak.

A bevételek, kiadások, eszközök és a források közül a legfontosabb elem a kiadás - csak itt van lehetőségünk dönteni, hogy mire adunk ki pénzt.

- Mit vegyek meg – mit ne vegyek meg – szenzáció hajhászat (pl. újabb mobiltelefon) – kívánság (pl. édesség) mind anyagi hátránnyal, kiadással jár.

– öntudatos vásárlással csökkenthetjük a kiadásainkat.

Ha nem költjük el teljesen a befolyt bevételeinket, a megtakarításunkat egy hosszabb távú cél megvalósítására fordíthatjuk.

- Át kell gondolni a rossz szokásainkat, hiszen az felér egy adóssággal (pl. cigaretta, ital)

- Számításokat kell végezni a kölcsönök és a hitelek felvételekor, hogy - van-e annyi bevételünk, ha egy nem várt esemény bekövetkezik, akkor sem adósodjunk el.

- A kevés pénzből is kell megtakarítani,(pl. a zsebpénzből is) így hozzászokunk a megtakarításhoz, ami egy biztonságot nyújt.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.3 A család, a háztartás bevételei

A **háztartás** azoknak a személyeknek az összessége, akik függetlenül bármilyen rokoni viszonyoktól (kapcsolatoktól), egy jövedelmi, illetve egy fogyasztói közösséget alkotnak és az életviteli költségeiket folyamatosan részben vagy egészben közösen viselik. A háztartás fogalma tehát nem azonos a család fogalmával, mivel előbbi inkább gazdasági kötődés, utóbbi inkább jogi.

. A háztartás a család gazdálkodásának színtere.

A háztartás bevételei:

- Munkaviszonyból:
  - munkabér
  - jutalom
  - nyugdíj
  - táppénz
- Tulajdonból, vagyonból:
  - bérbeadás
  - kamat
  - profit
  - osztalék
- Társadalmi juttatások:
  - családi pótlék
  - szociális segély
  - Gyes, Gyed
  - munkanélküli segély
- Egyéb:
  - nyeremény
  - örökség
  - adomány
  - ajándék

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A családi bevételek döntő része pénzbeli jövedelem, azonban a családtagoknak jövedelmük egy részét természetbeni járandóságként is kaphatják.(Cafetéria) Emellett azonban a munkából és egyéb forrásból származó jövedelem is lehet természetbeni járandóság.

A családi bevétel nagyságát befolyásolja:

A kereső családtagok száma:

- A keresők, illetve jövedelemmel rendelkezők és az eltartottak száma, aránya, valamint, a rokoni segítség igénybevételének lehetősége eltérő az egyes családoknál.

A család tagjainak teljesítménye:

- A család egyik fontos erőforrása tagjainak munkavégző képessége, melyet hasznosíthatnak munkahelyükön és otthon a háztartásban. A munkavégzés fizikai és szellemi erőkifejést jelent. A munkahelyen végzett munkamennyisége, és minősége döntően meghatározza az elérhető jövedelem nagyságát. A háztartásban végzett munka eredménye pedig kvázi bevételt jelent.

A munkapiac helyzete:

- A piaci viszonyok befolyásolják az egyéni jövedelmet. Ha ugyanis valaki olyan szakmában tevékenykedik, ahol munkaerő-felesleg alakult ki, az ő munkája is „leértékelődik”. Ez csökkenti az elérhető jövedelmet, esetleg munkanélküliséghez vezethet. Azon szakmák ahol nagy a munkaerő iránti igény, az elérheti jövedelmek is nagyobbak.

A meglévő felhalmozott vagyon nagysága:

- A háztartásokban, családokban felhalmozott vagyon lehetőséget teremthet többletjövedelem megszerzésére.

Bevételeink egy részét az állam (adók, járulékok, illetékek formájában) elvonja.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A háztartások kiadásait alapvetően a szükségleteik befolyásolják. Ezek az igények térben és időben eltérőek és állandóan változnak. Azonban a személyes fogyasztási szokások, az egyéni ízlések eltérése ellenére a háztartások fogyasztási döntései bizonyos törvényszerűségeket mutatnak, bizonyos javak fogyasztása minden háztartás számára szükségszerű.

A háztartás kiadásai: - élelmiszer

- lakásfenntartás, rezsi
- ruházkodás
- egészségügy, testápolás
- közlekedés, hírközlés
- oktatás, művelődés
- egyéb

Kadásaink tervezésekor mindenekelőtt azokat a költségeket kell számításba vennünk, melyek a létfenntartáshoz, a mindennapi életvitelhez kapcsolódnak. Ezeket nevezzük folyó fogyasztási kiadásoknak.
Ám időről-időre olyan termékekhez is hozzá szeretnénk jutni, melyek nem egyszeri és nem azonnali, hanem hosszabb távú fogyasztásra szolgálnak. Ilyenek lehetnek például az autó, lakás, vagy különböző nagy értékű berendezési tárgyak (tartós fogyasztási cikkek pl.: tv., hűtő, lakásberendezési tárgyak stb.)

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.5 A hatékony pénzbeosztás

Ha a bevételek meghaladják a kiadásokat, akkor megtakarítás (többlet) keletkezik, ha a kiadások nagyobbak a bevételeknél, akkor hiány jön létre. A hiány lefaragását érdemes a költségek mérséklésével kezdeni, és ezt követően megvizsgálni a bevételek növelésének lehetőségeit.

Megtakarítás: A megtakarítás egy adott időszakban megtermelt jövedelem, fogyasztásra el nem költött része. A megtakarításunkra a bevételeink 10%, illetve 20%-át érdemes eltenni, ami lehet akár egy életbiztosítás, nyugdíj elő takarékosság, lakáscélú megtakarítás.

A megtakarításokra is igaz, hogy azok motivációja az egyes háztartások esetében igen eltérő.

Megtakarítások motivációi: - nagy értékű eszközvásárlás (pl. lakás, autó telek,)

- nagy értékű szolgáltatás (nyaralás, utazás, lakásfelújítás)

- anyagi biztonság megteremtése (gyerekek jövője)

A hitel előre hozott vásárlás, és a jövőre nézve „kényszer megtakarítás”. A jövőben ki kell gazdálkodni a törlesztő részleteket: az árut megvettük, és a jövőbeni megtakarítással fogjuk kifizetni.

A külső forrásból fedezzük a többlet kiadásainkat akkor pénzügyi szolgáltatókhoz fordulunk, ahol hitelt vagy kölcsönt vehetünk fel.

-A hitel és a kölcsön fogalma:(a kettő nem ugyanaz.) – hitel a pénzhez jutás lehetőségét fejezi ki, amit a bank számunkra szerződés szerint biztosít

- A kölcsön esetében a pénzt a kezünkbe kapjuk.

Tudatos fogyasztói magatartás:

A tudatos fogyasztói magatartás egyik jellemzője, hogy vásárlási döntéseink előtt a következőket kell mérlegelni:- mit - miért- mennyiért- kitől.

Minél szűkösebbek a forrásaink, annál inkább arra kell törekedni, hogy csak valódi szükségletek kielégítésére vásároljunk

Örök érvényű a közmondás, amit célszerű szem előtt tartanunk „Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér”.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2.6 A családi és a háztartási gazdálkodás módszerei

A családi illetve háztartási költségvetés készítésekor figyelembe kell venni:

- A várható jövedelmet havi bontásban, egész évre.
- Az éves költségvetés becsült összetételét egész évre.
- A bevételek és kiadások alakulását.

Az első két lépés szolgálja a költségvetés körvonalainak felvázolását.

- Lehetőségünk van egy merev, vagy lazább költségvetést készíteni. Bármilyen formát is választunk, a család minden tagja értsen egyet vele és legyen mód a változtatásra is. Az egész család vegyen részt a költségvetés készítésében.
- A háztartáspénzzel általában az asszonyok gazdálkodnak. Ők tervezik az étkezést, döntenek a vásárlásról és a napi kiadásokról. Az állandó kiadások rendszerezése a család egyik tagjának a feladata legyen. A megmaradó pénzről azonban előre nem döntenek. Tartsák tiszteletben a háztartásra szánt összeget, amit másra nem használnak fel.

A költségvetés készítés:

Szükséges hozzá: valamilyen tapasztalat arról, hogy mire mennyi kell, az adott időszakban mennyi pénzzel számolhatunk. Ha valami nem jön közbe (váratlan betegség, áremelkedés, munkanélküliség), akkor az adott összegre számíthatunk, amiből a rendszeres kiadásokat fedezni kell. Kiadásaink többsége könnyen csoportosítható, vannak közöttük olyanok, amelyeken nem lehet takarékoskodni, mert adottak. Így azokkal az összegekkel tisztán gazdálkodni sem lehet.

A háztartási költségvetés kimondottan a takarékosságot szolgálja.

A költségvetési terv:

- állandó (tehát alig változtatható)
- változó (tehát változtatható)

Egyszemélyes pénzgazdálkodás esetén a családkereső tagjai átadják a jövedelmüket az anyának vagy a feleségnek, aki minden kiadást ebből fedez, sőt dönt is a pénz felhasználásáról. Ilyen esetben közös költségvetés nem készül, a család tagjai nem tudnak semmit. Magyarországon ez még nagyon elterjedt. Jóval eredményesebbek azok a családok, amelyek közösen tervezik a kiadásaikat. Fontos célok közös kitűzése,- a megvalósítás időzítése,- a várható költségek és a rendelkezésre álló pénzeszközök valós nagyságának becslése.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

III. Pénzügyi rendszer felépítése és funkciói:

- A gazdaság összetett rendszer. A gazdaságon belül jól elhatárolható terület a pénzvilág. A pénz világához tartozó valóságot a *pénzügyi rendszer* fogalmával írjuk le.

- Ha a pénzügyi rendszerről hallunk, mindenekelőtt maga a pénz, illetve a pénzzel szoros kapcsolatban álló dolgok jutnak az eszünkbe, (Pl. bankbetét, államkötvény, részvény). valamint a **bankok**, **biztosítók**, amelyek mindennapi tevékenysége a pénzhez kötődik.

- Mindennapi életünket átszövik, meghatározzák azok az, események tranzakciók, fejlemények, amelyek a pénzhez kötődnek.

- A magyar forint külföldi valutákban kifejezett értékének változása szinte minden magyar gazdasági szereplőre hatással van.

- A magyar költségvetési előírások betartását szolgáló lépések, az infláció, az adók változása, az euró övezethez történő csatlakozás érdekében követett pénzügyi politika is kihat mindennapjainkra, közvetlen és közvetett módon befolyásolják döntéseinket, cselekedeteinket.

A pénzügyi rendszer szereplői: - háztartások

- vállalatok

- kormányzat

- A ***háztartások*** döntéshozatalaikkal befolyásolják a pénzügyi termékek körét és a pénzügyi piac alakulását. (mennyi a befolyt bevételeik, abból mire költenek, tudnak-e megtakarítani, befektetni)

- A ***vállalatok*** a pénzügyi rendszer aktív szereplői, beruházásainak finanszírozását a zökkenőmentes működés biztosítását: - saját forrásból (a befolyt bevételek fedezik ezeket a kiadásokat) - külső forrásból teremtik meg.

- Külső forrás bevonása esetén a cél az, hogy elő teremtse a beruházásaikhoz szükséges fedezetet.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Forrás előteremtése lehetséges banki kölcsön igénybevételével, illetve kötvények és részvények kibocsájtásából.

- A ***kormány*** is gyakran kényszerül kölcsönfelvételre adósságainak finanszírozására. Erre legfőbb eszköze a kötvénykibocsátás. Ideális esetben az állam tekinthető a "legbiztosabb fizetőnek", emiatt az állam tud a legolcsóbban forráshoz.

A pénzügyi rendszer felépítése:

A pénzügyi rendszer struktúráját a pénzügyi szervezetek és az alrendszerek alkotják

A pénzügyi szervezeteket funkciójuk szerint:

- Finanszírozó (pl. kereskedelmi bankok),

- Szabályozó (pl. a pénzügyekért felelős minisztérium, a jegybank),

- Monitoring (pl. hitelminősítő, könyvvizsgáló szervezetek)

- Ellenőrző szervezeteket (pl. Állami Számvevőszék, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)

A pénzügyi rendszer négy alrendszerből épül fel:

- **A monetáris**:- A gazdaság pénzellátását, a fizetési rendszer működését biztosítja.

  - Kétszintű bankrendszer:- felső szint a monetáris hatóság

    - alsó szint kereskedelmi bankok

- **A pénzügyi piac**:- Ahol a különböző pénzek, pénzre szóló követelések cseréje zajlik.

- **A fiskális**: az állam különböző funkcióihoz szükséges pénzforrások beszedését, újraelosztását végzi. (pl. adó, vám, illeték, járulék – szociális és egészségügy, kultúra)

- **A pénzügyi ellenőrzés**: a pénzügyi rendszer másik három alrendszerének ellenőrzését végzi.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3.1 Pénzügyi területek megismerése:

A pénzügyi közvetítők leginkább azért különülnek el a vállalkozásoktól, mert nagyon kevés tárgyi eszközzel rendelkeznek, a megszokott vállalati mérlegektől eltérően eszközeiknek illetve követeléseiknek jelentős része pénzügyi jellegű.

- Feladatuk: Összehangolni az igényeket a megtakarítás felhalmozóival és a felhasználóival.

- A felhasználói körhöz kétféle módon kerülhet a pénz:

- *Közvetlen tőkeáramlással**:*** A megtakarító közvetlenül a felhasználótól vásárol értékpapírt.

- Színterei: - az értékpapírpiacok

- a tőzsdék.

Ez esetben is szükségünk van egy olyan üzletkötőre (például brókercégek), akinek a törvény jogot biztosít értékpapírral történő kereskedésre.

Abban különbözik a közvetett tőkeáramlástól, hogy a megtakarító saját maga dönti el, melyik vállalat tevékenységét kívánja hitelezni. Az üzletkötőnek (bizonyos díj ellenében) annyi a feladata, hogy az ügyletet megkösse.

- *Közvetett tőkeáramlással:* Amikor közvetett módon kerül a felhasználóhoz a megtakarító tőkéje,- mindig közbeékelődik egy harmadik szereplő.
Ebben az esetben a harmadik fél dönt a lehetséges felhasználók közül, hogy melyik általa kiválasztott tevékenységet fogja finanszírozni. Ez azt jelenti, hogy a befektetőnek valójában nincs is tudomása arról, hogy tőkéje hova áramolt.

- *Az ügyletek lejárata szerint*: Rövidtávú vagy hosszú távú. Pénzt cserélnek pénzért. (Kivétel a devizapiac)

- A *pénzpiac eszközei:* - váltó
- kincstárjegy
- rövid lejáratú bankbetét és bankhitel
- egyéb

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

-*A tőkepiac eszközei:* - részvény
- kötvény
- zálogevél
- hosszú lejáratú bankbetét és hitel
- egyéb

Hosszú lejáratú hitelek piacára és értékpapírpiacra bontható – a fejletteknél csak értékpapírpiac)

- ***Nyílt és zárt piac:*** Nyílt és zártkörű értékpapír kibocsátás

Nyílt körű értékpapír kibocsátás esetén: széles befektetői körből kívánunk tőkét bevonni.

Megjelenési formái: - tőzsdei forgalmazás
- tőzsdén kívüli kereskedés

Zártkörű értékpapír kibocsátás: A kiválasztott befektetői kör hasznosítja.

Hasznosítási területek: - vállalati alaptőke emelés (részvények kibocsájtása)
- intézményi befektetők (befektetési társaság, nyugdíjalap, biztosító intézet)

A pénzpiacon történő megjelenésük szerint:

- *Elsődleges piac*: a pénzügyi eszközök kibocsátása, első eladása („új" értékpapír kerül forgalomba)
- *Másodlagos piac*: a már kibocsátott értékpapírok forgalmazása („használt" papírokkal való kereskedés)

A másodlagos piac feladata:
- biztosítja a befektetések likviditását
- összehangolja a különböző lejáratú megtakarításokat és befektetéseket
- információt szolgáltat a befektetőknek és kibocsátóknak

Felosztás az ügyletek esedékessége szerint*:*

- *Azonnali:* az adásvételi szerződés és a teljesítés nem tér el
- *Határidős*: Jelenben kötött szerződés jövőben teljesítendő üzletkötés, a szerződéskötéskor kialkudott áron egy jövőbeni adás-vétel.

Létrejötte a jövőbeni árak, árfolyamok, kamatlábak bizonytalanságával függ össze.

- *Opciós ügyletek:* (jogszerzési) kiíró kötelezettsége, vevő a lejáratkor dönthet a vételre.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Legfőbb pénzügyi közvetítők:

- Bankok
- Befektetési alapok, befektetési társaságok
- Biztosító-társaságok
- Nyugdíjalapok

- ***Bankok:*** Mindenki számára ismeretes, ha bemegyünk a bankba, és bizonyos fix kamatláb mellett, meghatározott időtávra betétbe helyezzük pénzünket. Ekkor a bank rendelkezésére bocsátjuk a pénzünket, és innentől kezdve a pénz további útjáról már semmit sem tudunk.

- ***Befektetési alapok:*** A tőke összegyűjtésére születtek meg, melyek hatalmas tőkével rendelkeznek. A sok kis megtakarítás összegyűjtése gyanánt, - így a nagy méretből adódóan nagyon sok kedvező hatást sikerül érvényesíteni a megtakarítók részére - a legfontosabb, a költségek minimálisra csökkentése.
- ***Befektetési társaságok:*** Annyiban különböznek a befektetési bankoktól, hogy nagyobb ügyfelekkel is foglalkoznak, akiknek igényeik figyelembe vételével alakítják ki portfóliójukat.
- ***Biztosító-társaságok:*** Az előbbiekhez képest más szerepet töltenek be a pénzügyi rendszerben
- *Céljuk*: Valamilyen előre nem várt és kárt okozó esemény bekövetkezése esetén fizetnek.
  - Fajtái:- Életbiztosítás (pl. balesetre, halálesetre,)
    - Vagyonbiztosítás (pl. a lakás, autó)
    - Nyugdíjbiztosítás (nyugdíj elő takarékosság)

Túlnyomó részt állampapírokba, kockázatmenteshez közeli befektetésekbe helyezik a tartalékokat. A magasabb hozam elérése érdekében kis mértékben egyéb piacon is jelen van.

- ***Nyugdíjalapok***: Hosszú távú befektetésként szolgálnak.
- *Céljuk:* A folyamatosan befizetett pénzt ugyancsak pénzügyi eszközökbe fektessék, és ez által a befektetők számára minél nagyobb összeget tudjanak visszafizetni a nyugdíj időszaka alatt.

Ezek az intézmények a törvényi előírásoknak megfelelően részvénytársaságként, vagy szövetkezeti formában működhetnek.

A pénzpiaci szolgáltatásokat a törvényi előírás szerint a Magyar Nemzeti Bank felügyelete alatt és annak engedélyével lehet végezni.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Pénzügyi szolgáltatások:

- Pénzügyi lízing (jellemző a gépkocsi vásárlás esetében)
- Pénzkölcsön nyújtás
- Betétgyűjtés
- Pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása
- Pénzügyi szolgáltatás közvetítése (un. ügynöki tevékenység)
- Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz kibocsátása, szolgáltatás nyújtása
- Kezesség, bankgarancia, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása
- A pénzváltási tevékenység (valuta, váltás)
- Készpénzátutalás

- Befektetési alap letétkezelés

- Vagyonkezelés önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, és magánnyugdíj pénztár részére
- Hitelreferencia-szolgáltatás
- Kiegészítő pénzügyi szolgáltatások. Ezt nem pénzügyi intézmények is végezhetik.
- Pénzügyi ügynöki tevékenység a bankközi piacon
- Pénzfeldolgozási tevékenység

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3.2 Alapvető pénzügyi termékek és szolgáltatások

A megtakarítások és befektetések formái, jellemzői:

- A legtöbb ember rendelkezik bankszámlával. Jellemzően erre történik a jövedelmük utalása, innen egyenlítik ki a közüzemi számláikat, és vásárlásaikat is innen intézik.

Fix kamatozású lekötött betét:

A bankszámlán lévő pénzből a pillanatnyilag felhasználni nem kívánt részt le tudják kötni. meghatározott időre a banki kondíciós listán szereplő lekötési kamat fejében.

A lekötött betét hozama függ:- A lekötött összeg nagyságától

- A futamidő hosszától

Lehetőség van folyamatos lekötésű konstrukcióra, mely a lejárat után újra indul.

Rendelkeznünk arról, hogy az elért kamathozamot is lekötjük a következő kamatperiódusban, vagy pedig jóváírják a folyószámlánkon és az előző lekötéssel megegyező összeg kerül ismét lekötésre.

Takarék számlabetét:

A takarékszámla a fix lekötésű bankbetéttel ellentétben általában változó kamatozású és futamidő szempontjából 3, 6, vagy 9 hónapos megtakarítási forma.

Tetszőleges időpontban hozzátehetünk megtakarításunkhoz, illetve felhasználhatunk belőle szükség esetén.

A kamatjóváírása évente egyszer, év végi elszámolással történik meg, kivéve, ha felhasználjuk a teljes összeget.

Takarékbetétkönyv:

Népszerű megtakarítási forma volt, de ma is elérhető konstrukció a magánszemélyek részére.

A betétkönyvben vezetik a be- és kifizetéseket, és a lekötés után járó kamatok összegét is.

A kamat a hirdetményben meghatározott mérték szerint alakul. A kamat elszámolására minden évben egyszer, december 31-én kerül sor.

OTP október elsejétől megszünteti a takarékbetétkönyvet. A takarékbetétkönyvet meg lehet tartani, azokat az OTP továbbra is kezeli, az elhelyezett állomány kamatozik, és vonatkozik rá az OBA garancia is, de újat már nem lehet nyitni.

A változások a Gyámi Betétkönyveket nem érintik.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

START- számla, babakötvény:

A Magyar Állam a 2006 év elejétől született gyermekek részére életkezdési támogatást nyújt. Az automatikus támogatás Kincstári Start-számlán helyezhető el.

Jellemzői:

- A start számla megtakarításai adó, járulék és illetékmentesek.
- A befizetett összeg után állami támogatás jár, általában 10%, maximum 6.000 forint évente.
- A gyermeknek összegyűjtött megtakarítást, a 18. életévének betöltése után veheti el.

Állampapírok

Nevezhetjük államkötvénynek is. A kötvény tartalmazza a kamatot, amit az állam lejáratakor kifizet a tőkével együtt.

Jelenleg a magyar államkötvény igen biztonságos befektetésnek minősül, melyre állami garancia van.

Magasabb kamatot fizet, mint általában a bankok.

Az állampapírok típusai és azok előnye, hátránya

- Futamidő szerint: 3 hónaptól egészen a 10 évig, de akár még hosszabb időre is.
- A rövid futamidejű kötvények esetében a kamat alacsonyabb.
- A hosszabb futamidő magasabb kamatot jelent. A hozam és a kockázat mindig együtt mozog. A hosszú kötvények magasabb kockázattal is járnak.

Változó és fix kamatozású papírok

- A fix kamat azt jelenti, hogy a futamidő során nem változik.
- A változó kamat esetében egy bázishoz vannak kötve, és azon felül fizetnek egy fix kamatot.
- **Típusai**: - Bónusz kötvények - 12 havi diszkontkincstárjegy kamatához van kötve
  - Prémium kötvények – kamata az inflációhoz kötött

Lakástakarék: Legnagyobb előnye hogy, kisebb, rendszeres befizetésekkel is jelentősebb hozamra tudtunk szert tenni, éves 240 ezer forint befizetésével ugyanis 72 ezer forint állami támogatás kaptunk. Négy év alatt így akár 1,3 millió forintot is összerakhattunk. Az állami támogatás 2019-évtől megszűnik.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hitel és pénzkölcsön nyújtás:

– *Hitel felvételkor*: Kölcsönszerződés keretében a hitelező pénzt bocsát a hitelt felvevő részére.

Az adósnak tartozása, a hitelezőnek követelése keletkezik.

Aktív bankügylet

Hitelnyújtás:- A hitelintézet és az adós között hitelszerződés alapján jön létre

– A hitelkeret rendelkezésre bocsájtása az adós részére.

Pénz kölcsönnyújtás:- A hitelező és az adós között létesített kölcsönszerződés alapján, -

a pénzösszeg rendelkezésre bocsátása kamat ellenében.

- Az adós köteles visszafizetni.

A hitelhez kapcsolódó fogalmak:

Tőke:- A pénzintézet által kihelyezett hitelösszeg. Amit a havi törlesztéskor is fizetünk kamatokon felül,- ez a tőketörlesztés.

Kamat: A kölcsönadott összeg - használati díja, melyet a hitelfelvevő fizet meg.

Kamatláb: A kölcsönadott összeg még esedékességgé nem vált részének, és a kamat adott időszakra vonatkozó összegének százalékos aránya.

Előtörlesztés: Idő előtt visszafizetjük a teljes hitelünket, vagy annak egy részét.

Futamidő: A hitelezés hosszát jelzi.

Hátralék: Fizetési késedelem esetén a lejárt határidejű összegekből hátralék keletkezik.

THM: Teljes hiteldíj mutató. - az éves kamatlábat, és azon kívüli összes előre látható díjat és költséget is tartalmazza.

Esedékesség: A törlesztést az esedékességi napon kell megtenni.

Kezesség: Járulékos mellékkötelezettség - azáltal, hogy a kezes a főadós nem fizetés esetén kötelezettséget vállal az adósság teljesítésére. A kezes tehát a főadóshoz képest járulékos adós.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A hitelek fajtái és jellemzői:

- Futamidő szerint: - Rövid lejáratú
  - Hosszú lejáratú
- Fedezettség szerint:
  - Fedezettel rendelkező (eszköz, ingatlan, stb.)
  - Fedezet nélküli
  - Adott célra nyújtott hitel, például gépjármű hitel
  - Szabad felhasználású hitel.

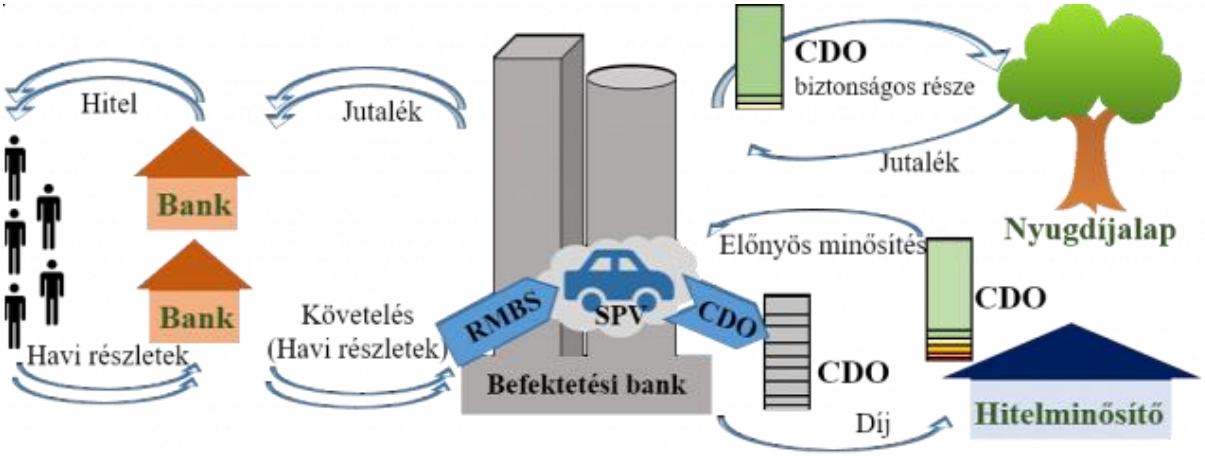

3.3 Alapvető pénzügyi termékek és szolgáltatások gyakorlati útmutatója

Pénzügyi termékek tudatos fogyasztói

A tudatos fogyasztói magatartást a pénzügyi területen is fenn kell tartani.

A nehéz pénzügyi helyzetben lévő fogyasztók különösen kiszolgáltatottak, néhány élelmes vállalkozó pedig igyekszik ezt kihasználni. Sok esetben nem is valódi pénzügyi szolgáltatás van a háttérben, hanem a tagok befizetéseire alapozó piramis-játék jellegű modell.

Internetes vásárlással kapcsolatos tudnivalók:

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Személyes adatainkat csak olyan mértékben adjuk meg, ami reálisan szükséges lehet az adott ügylet lebonyolításához.

- Ne adjuk ki a bankkártyánk PIN kódját.
- Bankkártya számot csak megbízható banki felületen adjunk meg.

Takarékoskodás:

Ne pazaroljunk és optimálisan hasznosítsuk azt, ami rendelkezésünkre áll.

Fontos, hogy mielőtt pénzt adunk ki, vagy valamilyen kötelezettséget vállalunk, mindig gondoljuk át a várható következményeket.

Mire kell odafigyelnünk: - Hogyan hat a kiadásunk, a saját költségvetésünkre.
- Milyen járulékos költségek merülnek fel (fenntartás, üzemeltetés)
- A később esedékes kötelezettségek teljesíthetőségére.
- A nem pénzbeli kockázatokra, pl. kezességvállalás esetén

Nagyobb kiadás tervezésekor, vagy ha pénzügyi szolgáltatást akarunk igénybe venni (banki kölcsön, befektetések, életbiztosítás) kérjünk több helyről árajánlatot és hasonlítsuk őket össze.

Lehetőleg ne kockáztassunk olyan értéket, mely nehezen pótolható. Ha a lakásunkon kívül, amiben lakunk nincs más ingatlanunk, akkor lehetőleg ne ajánljuk fel azt fedezetként szabad felhasználású hitel mögé.

Ilyen esetben aránytalan veszteségünk lehet, és a néhány hónap gondtalan megélhetés és költekezés érdekében kockára tesszük évtizedek munkájával megszerzett vagyonunkat.

A megoldást az, ha rövid és hosszú távra is tervezünk bevételeinkkel és kiadásainkkal.

A pénzügyi konstrukciókat is figyelembe kell vennünk, akár megtakarításról, akár hiteligényről van szó.

Ne a legfontosabb szempont legyen a minél magasabb bevétel.

A legfontosabb az, hogy biztosítsuk a folyamatos likviditásunkat, pénzügyi egyensúlyunkat.

Mire figyeljünk a szerződéskötéskör:

Minden szerződést, amit aláírunk, előzetesen olvassunk el. A legtöbb szerződés hosszú, és a szövegezése, megfogalmazása nehezen érthető, de tisztában kell lennünk azzal, hogy mire vállalunk kötelezettséget. Az aláírás előtt tudatosulhat bennünk a szerződés vagy egyéb kötelezettségvállalás hátránya és még időben meggondolhatjuk magunkat. Amennyiben a szöveg nem értelmezhető akkor kérjünk segítséget szakembertől.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tudnunk kell, hogy minden, számunkra aláírásra átadott dokumentumot jogunkban áll elolvasni.

Minden olyan dokumentum, amit aláírunk, tartalmazhat kötelezettségvállalást, vagy egyéb kockázatot.

„Az ördög néha az apró betűs részekben rejlik”

Egyéb szerződéskötési módok:

- Interneten
- Telefonon
- E-mail-ben
- Fax-on

Mindegyikre jellemző, hogy látható, vagy visszahallgatható nyoma van a kommunikációnak.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

IV. Vállalkozásokról általában

A vállalkozások a társadalom gazdasági fejlődését biztosítják, a különböző termékek és szolgáltatások előállításával.
A munkaerő foglalkoztatásban az egyik legfontosabb gazdasági erőforrás. Adófizetésükkel a központi költségvetés bevételeit növelik.
A vállalkozások száma és eredményessége nagymértékben befolyásolja a közfeladatok megoldásának színvonalát. Eredményes működésük esetében emelkedi az életszínvonal (jövedelem, növekedés, a foglalkoztatottság javulása,).

Vállalkozás fogalma: - A gazdálkodó egység, a fogyasztói igények kielégítésére üzletszerű, gazdasági tevékenységet végez, nyereség szerzés céljából.

Az üzletszerűségnek feltétele: - A rendszeresség
- Haszonszerzés

Vállalkozások célja: - a piaci igények kielégítése
- nyereségre törekvés
- a nyeresége elérés érdekében kockázat vállalás
- hosszú távú, tartós működés

A vállalkozások jellemzői: - Önállóan dönt, és fogalmazza meg céljait.
- Saját tőkéjét kockáztatja tevékenysége folytatásakor. A kockázat abban áll, hogy nincs garancia a befektetés megtérülésére.
- Felelősséggel tartozik a keletkezett kötelezettségekért, és azok teljesítéséért.

Felelősség típusai:

- *Anyagi felelősség*: Minden vállalkozás köteles vállalni tevékenységének anyagi következményeit.

A tulajdonosok anyagi felelősségéi:

- *Korlátlan: A* tulajdonos a vállalkozásért a teljes magánvagyonával is felel.
- *Korlátlan és egyetemleges:* Több tulajdonos esetén, mindegyik teljes magán vagyonával felel a vállalkozásért. A tartozás bármelyik tulajdonostól behajtható.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- *Korlátozott anyagi felelősség:* A tulajdonos csak a vállalkozásba bevitt és a gazdálkodás során képződött vagyonnal felel a vállalkozásért.

- *Jogi Felelősség*: A jogszabályok betartását, szabályszerű működést foglalja magában.
- *Jogi személy fogalma: A* szervezet, saját nevében jogokat szerezhet és kötelezettséget vállalhat, perelhető és perelhet.

Jogi személyiségek fajtái vállalkozásokban:

- *Önálló jogi személy:* A jog szempontjából egységes egész szervezet - elkülönült, állandó, jól áttekinthető a vállalkozás. A szervezet a tulajdonosok változása esetén is változatlan marad. A vállalkozás a tulajdonosok vagyonától elkülönül, saját vagyonnal rendelkezik.
- *Nem önálló jogi személy:* Kevesebb jogosultsággal rendelkeznek, - nincs vagy csak nagyon egyszerű a szervezeti struktúra. A tulajdonos és a vállalkozás, illetve ezek vagyona között nincs éles határvonal. (Pl. BT, KKT, nem jogi személyek, de önálló jogalanyok)
- *Erkölcsi felelősség:* Az üzleti etikett és társadalmi normák, íratlan szabályainak betartása.

A vállalkozások csoportosítása:

Tevékenység szerint:
- Termelő
- Szolgáltató
- Kereskedő

Nemzetgazdasági ágak szerint:
- Mezőgazdaság
- Feldolgozóipar
- Kereskedelem, javítás
- Oktatás
- Pénzügyi és biztosítási tevékenység
- stb.

- *Működési terület szerint:*
  - Helyi: Az adott település fogyasztóit szolgálja ki.
  - Regionális: Egy vagy több megyét érintenek.
  - Országos: Az ország egész területén működik
  - Nemzetközi (pl. multik): Az országhatáron kívül is megjelennek.
  - Offshore: A székhelyük és működési területük különböző

- *Tulajdonosi forma szerint:*- Magántulajdonú (egyéni vállalkozás, társas vállalkozás)

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- Állami tulajdonú (egyedüli, vagy többségi tulajdonos az állam)
- Önkormányzati tulajdonú (egyedüli, vagy többségi tulajdonos az önkormányzat)
- Szövetkezeti tulajdonú (alapítók csoporttulajdonát jelenti)
- Egyéb közösségi tulajdonú (pl.: alapítvány)
- Vegyes tulajdonú (pl.: állami és magán)

- *Vállalkozási formák szerint:* - Egyéni vállalkozó, egyéni cég
  - Társas vállalkozás
  - Szövetkezetek
  - Egyéb szervezetek
- *Nagyságrend szerint:*- Mikro vállalkozás: Foglalkoztatottak száma: Max. 10fő
  Éves nettó árbevétel: Max. 2 m Euró
  Mérleg fő összeg: Max. 2 m Euró
  - Kisvállalkozás: Foglalkoztatottak száma: Max. 50fő
  Éves nettó árbevétel: Max. 10 m Euró
  Mérleg fő összeg: Max. 10 m Euró
  - Középvállalkozás: Foglalkoztatottak száma: Max. 250fő
  Éves nettó árbevétel: Max. 50 m Euró
  Mérleg fő összeg: Max. 43 m Euró
  - Nagyvállalat: Foglalkoztatottak száma: Max. 250fő
  Éves nettó árbevétel: Max. 50 m Euró
  Mérleg fő összeg: Max. 43 m Euró

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4.1 Vállalkozási formák megismerése

Új üzleti vállalkozás beindításához jó ötletre van szükség.
A jó ötlet önmagában még nem elegendő a sikerhez; annak kivitelezhetőnek és eladhatónak kell lennie.

Vállalkozási ötletek: - A fogyasztó szolgáltatja
- A piac megfigyeléséből (pl. kielégítetlen szükséglet)
- Más vállalkozások megfigyeléséből

Nagyon sokféle vállalkozási forma ismeretes, melyek, más előnyökkel és más-más hátrányokkal járnak. Ezeket ismerve, kiválaszthatjuk a számunkra legideálisabb vállalkozási formát.

Lehetséges vállalkozási formák: - Egyéni vállalkozás
- Gazdasági társaság alapítása
- Közkereseti társaság
- Betéti társaság
- Korlátolt felelősségű társaság
- Részvénytársaság
- Közös vállalat
- Egyesülés
- Szövetkezet
- Egyéb speciális formák

(pl. Hitelintézet, pénzügyi vállalkozás, biztosítóintézet, szerencsejáték, stb.)

Egyéni vállalkozás: A természetes személy üzletszerű gazdasági tevékenysége.

Egyéni vállalkozás alapítása

- Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének bejelentése ügyfélkapun keresztül Webes ügysegéd szolgáltatás segítségével történik, amihez ügyfélkapu regisztrációval kell rendelkezni.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az egyéni vállalkozás indítás menete

– Az ügyfélkapun elérhető Webes ügységed segítségével kell indítani a vállalkozás bejelentését. Itt meg kell adni a bejelentő családi és utónevét, születési családi és utónevét, anyja családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakcímét, értesítési címét, állampolgárságát

– Nyilatkozni, hogy nem állnak fenn a törvényben meghatározott kizáró okok.

– A főtevékenységet és a folytatni kívánt egyéb tevékenységeket a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása alapján a TEÁOR (tevékenységek egységes ágazati osztályba rendezése)- számokból képzett szakmakód szerint megjelölve. Vannak tevékenységek, ami iskolai végzettséghez (pl gázszerelő, autószerelő, könyvelő), vagy telephelyhez kötöttek, aminek meglétét igazolni kell.

– A székhely, valamint szükség szerint a telephely címét.

Amennyiben mindenben megfelelnek a közölt adatok, akkor igazolás kerül megküldésre a nyilvántartásba vételről, az alábbi tartalommal:

– Az eljáró hatóság megnevezése, az ügy száma, a bejelentés napja.

– Az egyéni vállalkozó természetes személyazonosító adatai.

– Az egyéni vállalkozó székhelye, telephelye.

– Az egyéni vállalkozó főtevékenysége és egyéb tevékenysége szakmakód szerint.

– az egyéni vállalkozó adószáma, statisztikai számjele és nyilvántartási száma.

Nem lehet egyéni vállalkozó:

– A korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen. (pl. kiskorú, gyámság alatt álló)

– A végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt, amíg a jogkövetkezmények alól nem mentesül.,

– Az egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. (pl. Bt beltagja)

Egyéni vállalkozói körből kizárt tevékenységek:

– A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti mezőgazdasági őstermelői tevékenység.

– A magán-állatorvosi tevékenység.

– Az ügyvédi tevékenység.

– A közjegyzői tevékenység,

Egyéni vállalkozó az lehet, aki a 18 életévét betöltötte, cselekvőképes, és Magyarországon állandó lakhellyel rendelkezik (külföldi is lehet).

Az egyéni vállalkozás működésének jellemzői

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az egyéni vállalkozásban kötelező a személyes közreműködés, de nem jelenti azt, hogy alkalmazottat, bedolgozót, középfokú intézmény tanulóját, nem foglalkoztathat.

- A vállalkozó kötelezettségeiért, tartozásaiért korlátlanul, saját személyes vagyonával felel. Emiatt nem lehet egy időben gazdasági társaságnak is korlátlanul felelősséggel bíró tagja.
- A nyílt árusítású üzletét, termelő- vagy szolgáltatóegységét köteles cégtáblával feltüntetni.

Gazdasági Társaságok: Olyan gazdálkodó szervezetek, amelyek üzletszerű gazdasági tevékenységet folytatnak, **vagyonukat** a tagok bocsájtják a társaság rendelkezésére, saját **cégnevük** alatt jogokat szerezhetnek és kötelezettséget vállalnak.

Gazdasági társaságok alapításánál közös jellemző, hogy ügyvéd által készített alapítói okirat alapján kerül cégbírósági bejegyzésre.

Az alapítás folyamata: - Döntés az alapításról

–Tevékenységi kör meghatározása (Ötlet, piaci viszonyok felmérése, jogszabályi feltételek pl. szakképzettség)

– Társasági forma meghatározása (egyedül, vagy több személy)

– Vagyoni hozzájárulás **(**meghatározza a társasági formát,) tevékenységi kört)

Közkereseti társaság (Kkt.):

- Tagjai korlátlan és egyetemleges felelősségvállalásuk mellett közös gazdasági tevékenységet folytatnak, és az ehhez szükséges vagyont a társaság rendelkezésére bocsátják.

Az alapító vagyon minimális nagysága jogszabály által nincs előírva.

Ügyvezető igazgatója és képviselője bármelyik alapító lehet.

Betéti társaság:

- Tagjai közös gazdasági tevékenység folytatására vállalnak kötelezettséget. A legalább egy **beltag** felelőssége korlátlan, több beltag esetén, egyetemlegesen felelnek a társaság kötelezettségeiért. Valamint legalább egy **kültag,** felelőssége vagyoni betétje mértékéig korlátolt. A kültagot csendestársnak is nevezik, a kültag általában az alapításhoz szükséges tőkét biztosítja. A beltagnak a személyes közreműködés kötelező a társaság tevékenységében. A Bt. minimális alapítótőkéje jogszabály által nincs előírva. A társaság ügyvezetője és képviselője csak beltag lehet.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Korlátolt felelősségű társaság (Kft.):

-A gazdasági társaság, előre meghatározott törzsbetétekből álló törzstőkével alakul. A tag kötelezettsége a társasággal szemben a törzsbetét, és a társasági szerződésben esetleg megalapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki.
A Kft. alapításához a jogszabály minimálisan 3 000 000 Ft törzstőkét ír elő.
Amennyiben az alapításkor nincs meg a 3 millió forint, a törvény lehetővé teszi, hogy akár egy éven túlra tolja a befizetését.
Ennek viszont két következménye van:
- A tag felelhet bizonyos esetekben a saját vagyonával, a be nem tett összeg erejéig.
- A kft tagja nem vehet fel osztalékot, amíg nem rendezi a tartozását a cég felé.

Részvénytársaság:

Előre meghatározott összegű és névértékű részvényekből álló alaptőkével alakuló gazdasági társaság, amelynél a tag felelőssége a társasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének befizetésére terjed ki.
Az Rt. kötelezettségeiért a részvényes egyébként nem felel.
- ZRT. minimális alaptőkéje: 5 millió Ft, míg az NYRT. minimális alaptőkéje 20 millió Ft.
A kibocsátott részvények névértékéből jön össze, melyek névértéke jogszabály által nincs előírva.
Az alaptőke 30%-ának, de legalább 1 millió Ft-nak pénznek kell lennie, a többi lehet csak apport.
A cégbírósági bejegyzésig a pénzbetét 30%-át, az apportot teljes egészében kell rendelkezésre bocsátani. A maradék 70%-ot a cégbírósági bejegyzést követő 1 éven belül.
Az egyszemélyes Rt, esetén a részvények egésze egyetlen tulajdonos birtokában van.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hitelintézetek alapítása:

- Részvénytársaság, szövetkezet vagy fióktelep alapítható.
- Meghatározott alaptőkével lehet létrehozni.
- Csak az MNB engedélyével működhet.
- Személyi és tárgyi feltételeknek kell megfelelni.
- A hitelintézeti szerződésbe foglalt pénzügyi és kiegészítő pénzügyi tevékenységet végezheti.
- Meghatározott szavatoló tőkével kell rendelkezni
- Minimális jegyzett tőke: – Bank: 2 milliárd Ft
  – Szakosított hitelintézet: 1 milliárd Ft
  – Szövetkezeti hitelintézet: 250 millió Ft
  – Pénzügyi vállalkozás: 50 millió Ft
  – Külföldi hitelintézet fióktelepe: 2 milliárd Ft
- Tárgyi feltételek: – Pénzügyi, számviteli és nyilvántartási rend megléte
  – Belső szabályzat és az ellenőrzési eljárás kialakítása
  – Vagyoni biztosítás
  – Megfelelő technikai, informatikai, műszaki felszerelés
- Személyi feltételek: – Képzett munkaerő

Pénzügyi intézményrendszer

Pénzügyi intézmény lehet ***Hitelintézet*** és ***pénzügyi vállalkozás.***

– A gazdálkodó szervezetek, pénzügyi szolgáltatást végeznek.
– Meghatározott körű biztosítás ügynöki tevékenységet folytatnak
– Árutőzsdei és befektetési ügynöki szolgáltatást nyújtanak.
– Aranykereskedelmi ügyletet és részvénykönyv-vezetést végeznek.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hitelintézetek:

- *Bank*: Univerzális hitelintézet.

Valamennyi pénzügyi szolgáltatás végzésére csak bank kaphat engedélyt. Betétgyűjtés, más visszafizetendő pénzeszköz nyilvános elfogadásával és pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásával foglalkozik.

Szakosított hitelintézetek:

- *Jelzálogbankok:* Speciális szolgáltatásokat végeznek.

Speciális értékpapírokkal, ún. jelzáloglevelek értékesítésével szerzik meg a pénzt, amit kihelyeznek.

A kihelyezett hitelek visszafizetésének biztosítása érdekében jelzálogjogot kötnek ki a hitelfelvevő tulajdonában levő ingatlanra.

- *Lízingtársaságok:* Hosszú távú finanszírozást valósítanak meg.

Nem pénzhitelt nyújtanak, hanem megvásárolják és a futamidő alatt tulajdonukban marad a finanszírozott eszköz,(bérbe, használatba adásról van szó.)

Saját forrást, vagy banktól felvett hitelt használnak az ügylethez.

A szakosított intézmények körébe tartozik pl. a Lakás – takarékpénztár (Fundamenta, OTP ltp)

Szövetkezeti hitelintézet:

A lakosságnak és kisvállalkozásoknak nyújtanak szolgáltatásokat.(betét, kölcsön, folyószámla nyilvántartás stb.) Nem jogosultak valamennyi pénzügyi szolgáltatásvégzésre. (Valuta-deviza kereskedelem, nem vállalhatnak kezességet.)

A szövetkezeti hitelintézetnek két formája van:- Takarékszövetkezetek

- Hitelszövetkezetek

Pénzügyi vállalkozás*:*

Nem foglalkozhat betétgyűjtéssel, és nem fogadhat el visszafizetendő pénzeszközt, a nyilvánosságtól. Egy vagy több pénzügyi szolgáltatást végezhet, de kiegészítő pénzügyi szolgáltatást nem láthat el.

Pénzügyi ügynöki tevékenységet a bankközi piacon, csak pénzügyi vállalkozás végezhet.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4.2 Pénzügyi tervezés és pénzügyi keret hatékony beosztása

Sokan azt gondolják, hogy felesleges háztartási költségvetést készíteni, vagy pénzügyi tervet kidolgozni, hiszen az úgysem változtat semmin.

Az emberek nagy többsége abban a tudatban él, hogy, tudják ők maguktól is, mire, mennyit költenek. Azonban a valóságban nem ilyen egyszerű…

Az *egyéni és háztartási költségvetés feladata*: - a költségvetés biztosítsa, hogy kevesebbet költsünk, mint amennyit meg tudunk teremteni. Segíthet abban is, hogy meghatározzuk és megtervezzük a rövid és hosszú távú céljainkat.

A költségvetés nem más, mint egy „személyi pénzügyi tervezés", a pénzügyi siker egyik legfontosabb eleme.

A költségvetés készítésével megkönnyíthetjük a tudatos pénzügyi döntések meghozatalát. Segítségünkre lehet abban is, hogy megtakarítsunk, egy bizonyos összeget.(pl. lakásra, a nyugdíjas évekre, váratlan helyzetekre, egy új kocsira stb.).

Rövid és hosszú távú előrejelzéseket kaphatunk a pénzügyi helyzetünkről.

Az ideális egyénnek vagy családnak, rendelkeznie kell rövid távú (1-2 év), középtávú (5-10 év) és hosszú távú (20+) célokkal.

A legpontosabban a rövidtávú célokat kell meghatározni. A közép- és hosszú távú célokat pedig az idő múlásával át kell nézni, mert nem biztos, hogy tíz-húsz év elteltével is ezek lesznek a fő céljaink.

Ismered a *SMART célok* fogalmát?

A módszer a sikeres célkitűzés közkedvelt eszköze, mely segít az okos és célszerű célok kitűzésében. A módszer angol neve a célok jellemzőjének kezdőbetűiből áll össze.

Egy jól kitűzött célnak, konkrétnak, pontosan körülírtnak, mérhetőnek és megvalósíthatónak kell lennie. Valamint témába vágó és időkerethez köthető is legyen.

Az általános pénzügyi terv készítésével meghatározzuk az elérni kívánt céljainkat, motiváljuk magunkat.

Először is nézzük meg a havi bruttó jövedelmet, majd vond le belőle az összes kötelező havi kiadások összegét. Ezután kell, eldönteni, mennyit szeretnénk minden hónapban megtakarítani. Ha adósságunk van, elsődleges annak visszafizetése, és utána jöhet a megtakarítás.

Az adósságok mindig kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak a havi költségvetésben.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Aztán vegyük, sorra milyen célra kívánunk megtakarítani:

1. Lakásvásárlás – a lakhatási gondok megoldására

2. Vagyonbiztosítás – a már meglévő lakás, gépkocsi stb. elemi károk elleni védelmére

3. Életbiztosítás – személyek váratlan élethelyzetének biztosítása

4. Egészségbiztosítás – az egészségben bekövetkezett, károsodás esetére

5. Nyugdíjbiztosítás – az öregkori megtakarításra gondolva

- ***A lakásvásárlás megtakarításának lehetőségei***:

- A Fundamenta, gyarapodó lakáskassza egyik legnagyobb előnye az *átlagosnál magasabb betéti kamat*. A piacon elérhető legmagasabb betéti kamattal (1,15%).
A lakástakarék felhasználható önmagában, vagy *kedvező és fix kamatozású* lakáshitel konstrukciókkal is *kiegészíthető*.
A megtakarításunk mellett egy kiszámítható és olcsó lakáshitelt is igénybe lehet venni.
A befektetésükre állami garancia van, és a kamat után nem kell kamatadót fizetni.

- Az OTP Lakástakarék számla olyan megtakarítási forma, amellyel a lakással kapcsolatos céljainkat tudjuk finanszírozni - vállalhatóan és a terhelést előre kiszámíthatóan.
OTP Lakástakarék szerződést bárki köthet saját maga, illetve közeli hozzátartozója (kedvezményezett) részére. Lehet pl. házastárs, gyermek, testvér, szülő, nagyszülő, unoka.
Az OTP Lakástakarék szerződés meghatározott összegre vonatkozik,a befizetett betét kamat mértéke fix, évi 0,1%.
Egyedülálló konstrukció, ugyanis az induláskor nem kell egyösszegű betétet elhelyezni. A megtakarítás után járó kamat mértéke a futamidő alatt nem változik, itt is kamat adómentes.

Közös jellemző: **A 30%-os támogatás 2018.10.17-től megszűnt.**

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020
Magyarország Kormánya
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- ***A vagyonbiztosítási lehetőségek:***

- Lakásbiztosítás: - Biztosítani lehet egy nem várt esemény bekövetkezésekor a lakást, a háztartási ingóságot, kiemelt értékű ingóságot, készpénzt stb.
- Gépkocsi biztosítás:- Kötelező biztosítás
  - Casco - azokra a károkra nyújt fedezetet, melyek előre nem láthatók, nem várhatók. Nem kötelező jellegű – kivéve, ha a gépjárművet hitelre vásároljuk.

- ***Az Életbiztosítás definíciója:***

Az életbiztosítás a biztosított életében bekövetkező eseményekhez, elsősorban halálhoz, vagy a szerződésben meghatározott más eseményhez (életkor elérése, házasságkötés, gyermekszülés, nyugdíjazás stb.) kapcsolódik.
A biztosítási esemény bekövetkeztekor a biztosító a szerződés tartalma szerinti biztosítási összeget köteles kifizetni (esetleg járadék formájában folyósítani).
Két életbiztosítási típust különböztethetünk meg: - a haláleseti és az elérési biztosítást

- ***Az életbiztosítások típusai:***

A haláleseti (kockázati) életbiztosítás:

- A szerződő, díjfizetése ellenében – a kedvezményezett részére egy előre meghatározott összeget (biztosítási összeg) fizet ki, a biztosító, amennyiben a szerződő fél a biztosítási időn belül meghal, ha életben van a biztosítás lejáratkor, pénz kifizetés nem történik.

Célja: A kedvezményezett túlélők számára biztosítsa, hogy a biztosított halála esetén ne kerüljenek szorult anyagi helyzetbe.
A kockázati életbiztosítás ezért **hitelfedezeti életbiztosításként** is felhasználható.
Az "**egész életre szóló**", - a biztosítás egy speciális fajtája. Itt a biztosítás tartama a biztosított hátralévő élete, így mindenképpen kifizetéssel szűnik meg. A díjfizetési időszakot korlátozzák, pl. az ügyfél 80 éves koráig, és ezután a biztosítás díjfizetés nélkül marad érvényben.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az elérési biztosítás:

- A szerződő díjfizetése ellenében - a biztosítási tartam eltelte után is életben van, akkor részére (vagy előre meghatározott kedvezményezett részére) a biztosítási összeget kifizeti a biztosító. Ha a biztosított a tartam lejárta előtt meghal, akkor a biztosítás megszűnik, és a már befizetett díjak valamint a felhalmozott hozam a kedvezményezettet, annak hiányában pedig az örököst illeti.

Fontos megjegyezni, hogy az elérési biztosítás bizonyos értelemben csak elméleti konstrukció, önmagában ilyet nem árusítanak.

Nálunk leggyakrabban a vegyes, a díj-visszatérítéses elérési biztosítás részeként jelenik meg.

A Vegyes biztosítás

Az egyik leggyakoribb életbiztosítási forma, mely a kockázati és elérési biztosítás kombinációja.

A biztosító fizetési feltétele: - A biztosított életben léte a biztosítás lejártakor
- Halála a biztosítási időtartam alatt történjen.

Ez a biztosítási forma alkalmas arra, hogy a biztosított gondoskodjon a halála esetén hátramaradott családtagjairól.

A befektetési egységekhez kötött, más néven unit-linked biztosítás

- A befektetési életbiztosítás esetén, a szerződő megválaszthatja, hogy az általa befizetett díj egy részét, az életbiztosítási díjtartalékot milyen típusú és kockázatú befektetésekbe helyezze el a biztosító.

Fontos tudni, hogy a befektetési életbiztosításoknál a biztosító jellemzően nem vállal tőke- és hozamgaranciát a befektetésekre. Előfordulhat az is, hogy befektetéseink értéke csökken.

A befektetési életbiztosítás szolgáltatásai a vegyes biztosításhoz hasonlóak.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Járadékbiztosítások

A járadékbiztosításoknak számos formája ismeretes, és gyakran kombinálják más biztosításokkal.

Csak abban esetben tekinthető életbiztosításnak,- ha a biztosítás kezdete, - vége, - vagy a tartama a biztosított halálától függ

.

A járadékbiztosítások formái és jellemzői:

- *Egyszeri díjas biztosítás*: a biztosítási díjat a szerződő (előre) egy összegben fizeti meg.

Folyamatos, vagy rendszeres díjfizetésű biztosítás: A díjfizetési időszak alatt a biztosítási díjat meghatározott gyakoriság szerint fizeti, a szerződő.

- Azonnal meginduló járadék esetén még abban az évben megindul a járadékfizetés.
- Halasztott járadékfizetés esetében csak a szerződésben meghatározott időtartam eltelte után (általában néhány év)

Az életjáradék tarthat: - a biztosított élete végéig (egyszerű életjáradék)
- egy meghatározott időpontig vagy időtartamig

A biztosító garantálhatja, hogy egy meghatározott ideig, általában néhány évig – függetlenül a biztosított életben lététől – mindenképpen folyósítja a járadékot **(garanciaidő).**

- Kiegészítő biztosítások

A biztosításokhoz általában további kockázatokra, önálló szolgáltatást nyújtó, kiegészítő jellegű biztosítások is köthetők. Pl.: - Balesetből származó rokkantság, kórházi ápolás, műtét esetére
- Betegség miatt bekövetkező rokkantság, műtét, kórházi esetére,

- Egészségbiztosítások fajtái:

- Egészségpénztár:

Az egészség védelmét szolgáló programokat szervez és finanszíroz.

A szolgáltatások finanszírozása:- Egészségügyi szolgáltatások megvásárlása.
- Keresőképtelenség esetén a kieső jövedelem pótlása.
- Gyógyszer és gyógyászati segédeszköz árának támogatása.
- A pénztártag halála estén a hátramaradottak támogatása.

Jegyzeteim

-

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Önsegélyező pénztár:

Szociális kockázat bekövetkezésekor, a jogszabály által előírt szociális kötelezettségek alapján biztosít kiegészítő ellátást.

Fedezi a gyógyszer és gyógyászati segédeszközök árának támogatását.

- Egészség- és önsegélyező pénztár

Az előző két pénztár kategória által kínált szolgáltatásokat ötvözi, egészségügyi és önsegélyező szolgáltatásokat nyújt. (pl.: orvosi, fogorvosi ellátások, gyógyszerek finanszírozása; betegséghez, egészségi állapothoz kapcsolódó segélyek; munkanélküliségi ellátások).

A pénztártagok éves tagi befizetéseinek 20%-a, maximum 150 ezer Ft visszaigényelhető a személyi jövedelemadóból, amely szintén felhasználható szolgáltatások fedezésére.

- Nyugdíjbiztosítások:

Önkéntes nyugdíjpénztárak:

Az önkéntes befizetések egyéni számlára kerülnek. A pénztár az összegyűjtött összeget befekteti. A felhalmozott összegből fizetik ki a nyugdíjas éveinkre a járadékát Ez alapján a befektetés értéke szoros kapcsolatban van a tőkepiaccal

Cél: Az aktív éveink alatt, jövedelmünkből hatékony és biztonságos módon takarékoskodjunk a nyugdíjas éveinkre.

A nyugdíjkorhatár elérését követően a pénztártól különböző nyugdíjszolgáltatásokban részesülünk. Az állami nyugdíjjal ellentétben a kifizetések fedezetéül a tag által befizetett összegek és azok kamatai szolgálnak, így tehát saját magunk gondoskodnak a nyugdíjunkról.

Az önkéntes nyugdíjpénztárba befizetett összeg 20% maximum 150 000,- Ft

a személyi jövedelemadóból jóváírásra kerülhet az önkéntes nyugdíjpénztári számlán.

- Nyugdíjbiztosítás

A megtakarítással kombinált életbiztosítás nyugdíjkorhatárig tartó formája**.** Minden esetben a kötéskori aktuális nyugdíjkorhatárkor jár le, azaz jelenleg a biztosított 65 éves korban. Saját nevünkre szóló megtakarítási számla, amely életbiztosítási védelemmel is kombinált.

Adókedvezményt: **Az éves befizetéseink 20%-át, de legfeljebb 130.000 Ft a nyugdíjbiztosítási számlán kerül jóváírásra.**

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4.3 Hétköznapi pénzkezelések fejlődése, pénzkezelési szokások

- 1952-ben megszületett meg, a hitel- és pénzreform. A gazdasági rendezőelveket a finanszírozás és a hitelezés terén alakította ki.

1968-ban az MNB a megbízást kizárólag a fizetésre kötelezett rendelkezésére teljesítette. Bevezetésre kerültek biztosítékok, bankgarancia, kezesség vállalás is. A bankszámla-szerződéseken alapuló jogviszony alakult ki. Az MNB a benyújtott terhelési megbízásokat az egyenleg mértékéig teljesítette. Ha az nem volt elegendő, akkor a teljesítésnél a beérkezés sorrendjét vették figyelembe. Fedezet hiányában pedig a függőben tartási idő lejártával visszaküldte a benyújtónak.

A 70-es évek második felétől az MNB a gazdálkodó szervezetek számára elszámolási, elkülönített és betéti számlákat nyitott és vezetett.

A számlákon lebonyolított forgalom: - átutalás
- beszedési megbízás
- tervszerinti fizetés
- csekk
- készpénzbefizetés
- készpénz felvétel

1993 végéig a pénzforgalmi jelzőszámok nyolcpozíciós azonosító számok voltak.

1995-ben az MNB elnöke új szabályozása szerint a számlaszám 24 numerikus karakterre bővült:

- Első nyolc: 1-3. pozíció jelöli a pénzintézet egyedi azonosító számát
  4-7. pozíció a fiókazonosító
  8. pozíció az ellenőrző szám
- Második nyolc: az ügyfél azonosító
- Harmadik nyolc: a pénzintézet által meghatározott számlaszámot tartalmazza.

Bankszámla: A bankszámlaszerződés alapján jön létre hitelintézet és ügyfél között. A számlatulajdonos, fizetési megbízásainak teljesítése harmadik személy részére, illetve más bankszámla javára vagy terhére szolgál.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A bankszámlák közötti forgalom lebonyolítása történhet:

- egyszerű, csoportos és rendszeres átutalással
- csoportos beszedéssel (inkasszó)
- azonnali beszedéssel (inkasszó)
- határidős beszedési megbízással

Készpénz be- és kifizetések módjai:

- a pénzintézetek pénztárainál
- a bankjegy automatáknál
- a postai készpénzátutalásnál és felvételnél
- a pénzforgalmi betétkönyvek segítségével
- csekkel

Bankszámlák típusai a bankszámla pénzneme szerint: - forint (HUF) számla
- devizaszámla

A számlatulajdonos üzletági besorolása *szerint*:
- lakossági számla
- kis- és középvállalati
- vállalati számla
- önkormányzati számla

A számla felhasználási célja szerint:
- pénzforgalmi számla
- betétszámla
- értékpapír számla
- hitelszámla
- letéti számla

Bankszámlanyitás:

A számlanyitás feltételei: **Csak írásban köthető**

Szerződő fél azonosítása hivatalos okmányok alapján a pénzmosás elleni törvénynek megfelelően Kiskorú esetében a gondviselő hozzájárulása is szükséges a számlanyitáshoz.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az elektronikus pénz fogalma

Az elektronikus pénz nagy tömegben és kis összegre alkalmas fizetési eszköz. A felek, a bank közreműködése nélkül végzik az érték átruházását. Az elektronikus pénzt használó rendszerek akár anonim módon, a bankkártyás fizetési műveleteknél alacsonyabb rezsivel működtethetők.

Az elektronikus pénz jellemzői: - A kibocsátójával szembeni követelés testesíti meg.

- Elektronikus eszközön kerül rögzítésre, illetve tárolásra.
- A tárolt összeg, egy bizonyos mennyiségű monetáris érték,amelyet ezzel megegyező összegű pénzeszköz átvétele ellenében bocsátanak ki.

Célja:- A fizetési művelet teljesítése

- Kibocsátóján kívül más természetes és jogi személy is elfogadja.

Az elektronikus pénz pénzként betöltött funkcióját megerősíti.

Jellemzője: Az anonimitás, a felek egymás között, bank és kártyatársaság közreműködése nélkül ruházhatják át az értékeiket.

Az elektronikus pénz kibocsátása

Az elektronikus pénz kibocsátója, nemcsak hitelintézet, hanem tetszőleges jogi személy is lehet, aki megfelel az előírt törvényességi és stabilitási feltételeknek.

Elektronikus pénz: Készpénz átvétele illetőleg számlapénz átutalása ellenében kibocsátott elektronikus pénzeszközön tárolt pénzérték. Az elektronikus fizetés céljából a kibocsátón kívül más is elfogad.

Elektronikus pénzeszköz: Olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (értéktároló kártya, számítógép memória) - amely az elektronikus pénz tárolására szolgál. Közvetlenül végezhetünk fizetési műveleteket.

Elektronikus pénz jellemzői: - Az elektronikus pénz sajátos elektronikus fizetési eszköz.

- Az e-pénz szolgáltatások vásárlására használható.
- Pénzhelyettesítő eszköz a fizetési eszköz funkciója révén.

Az e-pénz célja: A fizetési forgalom gyorsítása, a gazdasági aktivitás növelése.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020
Magyarország Kormánya
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az elektronikus pénz fajtái:

Azonosítható: Minden tranzakció valamilyen központi rendszerben kerül feldolgozásra.

Anonim: Minden tekintetben hasonló a fizikai pénzhez, nem lehet követni a mozgását.

On-line: A tranzakció végrehajtása során kapcsolatban kell lennie a bankkal.

Off-line: Nem kell a bankjával folyamatos kapcsolatban állnia, mert a tranzakció nélküle is lebonyolítható. (igazi digitális készpénz.)

Zárt: Csak igen korlátozott felhasználási lehetőséggel rendelkezik, nem használható olyan széles körben, mint a készpénz.

Nyílt: Az elektronikus pénztárcában tárolt érték a pénzzel egyenértékűen kezelhető.

Elektronikus pénztárca: Az elektronikus pénz biztonságos tárolására és a tranzakciókra, való részvételre alkalmas elektronikus eszköz. Úgy kerül forgalomba, hogy a vásárló készpénzért (érméért vagy bankjegyért) előre megvásárolja és az elektronikus pénztárcájában rögzíti azt.

Az e-pénz számos különböző elektronikus hordozóeszközön jelenhet meg, akár készpénz kiadó automatáról (ATM) akár az internetről letölthető. Feltölthető intelligens (smart) kártyákkal működő rendszer.

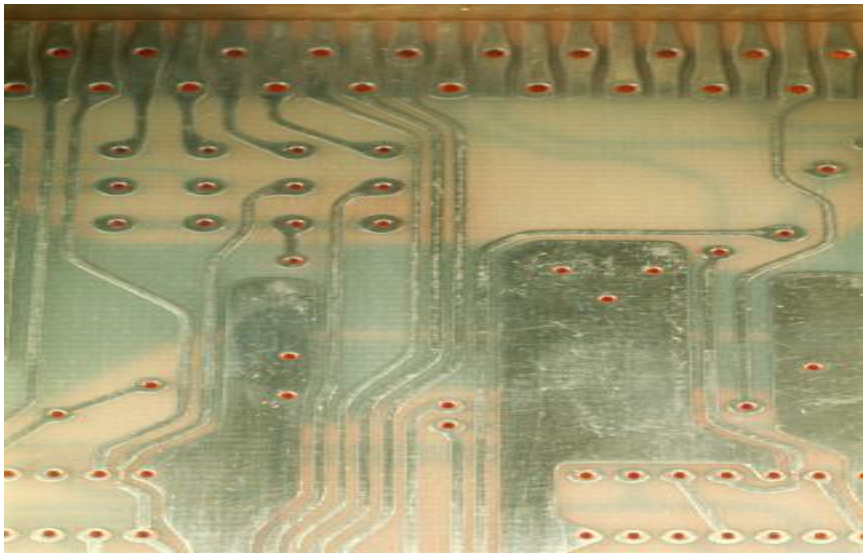

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

V. Pénzkezelési és pénzbeosztási technikák

Sok családban a havi jövedelmünket alig tudjuk beosztani hónapról holnapra élnünk. Szorongunk a pénzügyeink miatt. Nem csoda, hogy számunkra, a megtakarítás egy távoli álomnak tűnik. Vannak egészen hétköznapi módszerek, amelyek segítségével tudatosabban kezelhetjük a pénzügyeinket, és ez által stabilabb jövőt építsünk maguknak.

Törekedjünk a tudatos vásárlásra!

Ha túlterhelt a költségvetésünk, és a kiadási oldal az egeket veri, nem árt újratervezni a vásárlási szokásainkat. Az étkezéseinken rengeteget tudunk spórolni. Ételrendelés, illetve menzás ebéd helyett, jóval olcsóbban jövünk ki, ha otthon készítjük el a heti menünket. Számoljuk ki a menza és a házi koszt költségeit, jó motiváció a spóroláshoz.
Ne menjünk éhesen a bevásárlóközpontba, ezzel csökkenthetjük impulzusvásárlások számát. Egy-egy ruhadarab megvásárlása előtt várjunk néhány napot – ha elfeledkeztünk róla, akkor nem is fontos.
Sokszor annyira stresszesek a mindennapjaink, hogy úgy érezzük, vásárlással ajándékozhatjuk meg magunkat, mert megérdemeljük jelszóval.

Tartsuk szemelőtt a rendszeres kifizetéseinket!

Törekedjünk arra, hogy sose késlekedjünk a hiteleink, illetve a rezsi kifizetésével, mert a késedelmi díjak növelik a költségeinket. Sokat segít, ha a bankkártyánkon automatikus befizetéseket állítunk be vagy külön naptárt vezetünk erre a célra.
Rangsoroljuk a kifizetéseinket, elől legyenek a legfontosabbak és így haladjunk a kevésbé szükségesekig. (a lakáshiteltől kezdve a diákhitelen át az edzőterem tagságig stb.)
Ezzel a technikával azt is láthatjuk, hogy melyek azok a dolgok, amiket minden alkalommal rendezni kell, és melyek hagyhatók el a spórolás céljából. Esetleg van-e olyan dolog, amit olcsóbb vagy ingyenes opciókra lehet cserélni.(pl. telefon csomagok)

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Küszöböljük ki a mérgező hatásokat.

Másoknak ne engedjük, hogy beleszóljanak az életstílusunkba és befolyásolják a pénzügyi döntéseinket.

A médiában reklámozott fényűző élet gyakran csábító lehet, de nagyon költséges. Ne engedjünk a látszatnak. Nagyon fontos, hogy megőrizzük az egészséges határokat, és ne verjük magunkat olyan kiadásokba, ami nem a mi pénztárcánknak valók.

Kérjünk segítséget egy pénzügyi mentortól.

Ha a pénzügyekkel kapcsolatban nem tudunk magabiztosan, gondolkodni, kérjünk meg egy megbízható, megfontolt és józan ítélőképességgel megáldott családtagot vagy barátot, aki segítségünkre lehet. Mert, ahogy minden más, úgy a felelős pénzügyi döntéshozatal is tanulható. Néha elég egy jó példa vagy egy kis segítség. Ha kell, csak mondjuk el neki hangosan az adott pénzügyi dilemmánkat.

Csökkenteni tudjuk a ránk nehezedő mentális terheket, és néha jó, ha olyan embertől kérünk tanácsot, aki esetleg már járt hasonló cipőben.

Ünnepeljük meg sikereinket.

Az egyik legfontosabb lépés a pénzügyi tudatosság kialakításánál - annak elkezdése – ezért nem is érdemes a tökéletességet erőltetni.

Néha-néha, egy nagyobb összeg megspórolásánál jutalmazzuk.(pl. vacsorával, a barátokkal, vagy egy élményfürdővel stb.)

A pénzügyi tervezés fegyelmet igényel, az első lépések pedig mindig a legnehezebbek. Később már rutinból megy az egész takarékosság.(ezt a szokás hatalmának nevezzük)

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.1 Életvezetési és gazdálkodói kompetenciák fejlesztése

Az ember élete során folyamatosan döntéseket hoz. A pénz és a pénzügyi magatartás, hatással van a személyes, a családi-vagy munka körülményekre is. A mai világban a pénzügyi rendszer bonyolultabbá és átláthatatlanabbá vált. Az információs társadalom fejlődése sem segít. Egyre komolyabb szaktudást igényel a pénzügyi termékek és szolgáltatások megismerése, és megértése. Nincs szimmetria a fogyasztók és a pénzügyi szolgáltatók között. A fogyasztók lényeges hátránnyal küzdenek. A szükségesnél alacsonyabb szintű világszerte a pénzügyi kultúra és a pénzügyi tudatosság.

A mai világban a mobiltelefonunk mellett a pénztárcánk az, amit mindig magunkkal viszünk, bárhová is megyünk. A pénz nem csak életünk állandó szereplője, hanem szinte a feltétele is lett.

Nagy gondot fordítunk az informatikai és digitális ismereteink folyamatos bővítésére, és ezek megismerésére és megértésére. Közben felnőtt egy olyan generáció, akik nem tettek szert pénzügyi és gazdasági ismeretekre, sőt még a családban sem látott megfelelő pénzügyi mintát. A fogyasztók eszköztárából ezért hiányoznak azok az ismeretek, melyek egy - egy megfontolt pénzügyi döntéshez elengedhetetlenek.

A pénzügyi kultúra fejlesztése rendkívül fontos napjainkban. Már egészen óvodás korban célszerű megismertetni a gyermekeket a pénzzel, és bevonni őket az egyszerű pénzügyi döntéseinkbe.(pl. vásárlás, takarékosságra nevelés stb.)

Ez lehet pozitív szülői példa, vagy játékos formában elsajátított ismeret, amely a későbbiekben meghatározhatják a fogyasztói szokásaikat. (pl. persely)

Rendkívül jó volt a takarékbélyeg gyűjtés, ami sajnos már megszűnt.

Fogyasztói szokások a családi életciklus változása során:

Az életciklus szakaszok jellemezői:
- életkor
- családi állapot
- családfő foglalkozása
- gyermekek jelenléte és életkora

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A szinglik fogyasztási szokásai: - Kedvelik a divatos márkákat
- Szeretik az új, különleges dolgokat
- Sokat költenek a szórakozásra
- Egészségtudatosabban élnek

Nyugdíjasok fogyasztási szokásai:- Élelmiszerkiadásaik magasabbak
- Többet költenek könyvekre, újságokra
- Magasabbak az egészségügyi kiadásaik.

Gyermekek piaci funkciói: - A gyermekek jelenlegi saját fogyasztása
- A család fogyasztására gyakorolt hatásuk
- Jövőbeni fogyasztók

- *A gyermekek vásárlási szokásait* befolyásolja, hogy a szülők gyereküket mikor engedik először egyedül vásárolni. Ez nagymértékben függ a gyermek személyiségétől, fejlettségétől és a család nevelési elveitől.
- A *közvetett fogyasztó a* gyermek a szülők, nagyszülők által számukra vásárolt, illetve az egész család részére vásárolt termékekből is részesednek.
- A gyermekek, a *szüleik tanácsadóiként* is felléphetnek, mert a szüleik vásárlási döntéseire befolyást gyakorolhatnak. Legtöbbször több információval rendelkeznek a gyártókról és a márkákról, mint szüleik.
- A *termék és szolgáltatás jövőbeni piacát jelentik a* gyerekek.

  A gyermekpiacban rejlő lehetőséget hamar felismerték vállalatok, nekik szóló reklám üzenetekkel és különféle akciókkal ébresztik fel, a termék vagy márka iránti vágyaikat. A gyermek vágyainak kielégítését kell a szülőnek vagy nevelőnek a tudatos vásárlás felé irányítani állandóan és folyamatosan.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.2 Tudatos információ csere a pénzügyi tervezésben

A családi pénzáramlás vezetésének titka: - tervezés
- kontrol,
- fegyelem
- végrehajtás

Ezek betartásával a pénzügyeinket a kezünkben tudjuk tartani, és eredményt is hoz.
Az alapszabály nagyon egyszerű: - Kevesebbet költsünk, mint a bevételünk.
A maradvány tegyük félre és fektessük be.

Ez csak akkor lehetséges, ha kézbe vettük a saját pénzügyeinket, és kivesszük részünket a család anyagi jól létének létrehozásában, fenntartásában.

Pénztudatosság kialakítása:

Saját magunknak kell kialakítani és tudatosan kezelni a pénzügyeinket, melynek fontos elemei a mértékletesség, a pénztudatosság, és a felkészültség.
Első lépés a családi pénzügyek kézbevételekor, a bevételek és kiadások vezetése. Ennek megfelel egy kockás füzet, de lehet exel, táblázatban is kezelni.
A családi költségvetés megtervezése az adott családtól függ, de a pénzügyek ellenőrzésében mindenki segíthet.

Milyen bevételei lehetnek egy családnak?

- Munkabér
- Álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély
- Vállalkozói kivét
- TB juttatás: táppénz, CSED, GYED,
- Szociális juttatás: családi pótlék, gyes

Ismerjük meg, hogy a munkabér melyik elemével növekedik a család bevétele:
- Munkaviszony létesítésekor a munkaszerződésben kölcsönösen egy bruttó bérben állapodunk meg, a munkáltatóval. Ezt a bruttó munkabért különböző levonással csökkentik, a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tehát:

Bruttó munkabér (2018.év a min. bér: 138 000,- Ft, a szakmai min. bér:180 500,- Ft)

Levonások: 10% nyugdíjjárulék
15% személyi jövedelemadó
4% természetbeni, egészségbiztosítási járulék
3% pénzbeli, egészségbiztosítási járulék
1,5% munkaerő piaci járulék

Nettó bér: Ez a család bevétele

Fontos tudnivaló: A személyi jövedelemadó levonásnál figyelembe kell venni az első házasok kedvezményét, aztán a gyermekek utáni kedvezményt is. Ennek alapján kell levonni a munkabérből a személyi jövedelemadót. Amennyiben kedvezmény mértéke nagyobb, mint a levonandó szja, akkor a járulék is csökkenthetők.

Abban az esetben, ha valamelyik családtagunk elveszíti a munkahelyét, vagy betegség gyermekszülés miatt átmenetileg nem dolgozik, akkor a következő bevételekre számíthatunk:

Álláskeresési járadék:

- Az, jogosul álláskeresési járadékra, aki a munkájának elvesztését megelőző 3 évben legalább 360 napig munkában állt és nincs másmilyen munkaviszonya, valamint vállalkozói tevékenységet sem folytat. Új szabályozás szerint a jogosultságot a felmondás módja nem befolyásolja, abban az esetben is jár, ha a munkavállaló mondja fel a munkahelyét.

Az álláskeresési járadék mértéke az átlagbér 60% (pl. 138 000,- Ft*60% = 82 800,- Ft)

Az álláskeresési járadékot minimum 36, maximum pedig 90 napig folyósítják.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély:

- Az a személy veheti igénybe, akinek az irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik. Feltétel még, hogy 45 napon át álláskeresési járadékban részesüljön és rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Mértéke: A kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege (2018. január 1-től 138.000 Ft) 40 %.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Táppénz:

A munkáltató a munkavállalónak – betegsége miatti – keresőképtelensége esetén naptári évenként 15 munkanap betegszabadságot ad ki. Mértékes a bruttó munkabér 70 %-a, ami adó- és járulékköteles.

A 15 munkanap letelte után jár a táppénz.

Táppénzre jogosultságnak feltételei: - Fennálló biztosítási jogviszony.
- Pénzbeli egészségbiztosítási járulékra kötelezett.
- Az orvos által igazolt keresőképtelenség.

A fenti feltételek fennállása esetén, akkor jogosult táppénzre, ha saját vagy gyermeke betegsége folytán válik keresőképtelenné.

A táppénz mértéke: Függ *a* biztosításban eltöltött időtől, illetve az esetleges kórházi ápolástól függően a napi átlagkereset 60 %-a, illetve 50%-a, a táppénz egy napra eső összege maximumának figyelembe vételével.

CSED:

A csecsemőgondozási díj, azaz CSED a gyermek születéséhez kapcsolódóan kieső jövedelem pótlását szolgálja.

Az a nő jogosult rá, aki a gyermeke születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt. Egyéb követelmény, hogy biztosítás megszűnését követően 28 napon belül a gyermek szülessen meg.

A csecsemőgondozási díj a gyermek születését követő 168. napig jár a következők szerint:

A támogatás igénybevételétől, visszaszámolnak 3 hónapot. A visszafelé számolt, 180 naptári napi jövedelem figyelembe vételével állapítják meg a csecsemőgondozási díjat, ha a biztosítási idő folyamatos.

Ha az időtartam alatt nincs 180 naptári napi jövedelem, de legalább 120 naptári napi igen, akkor a csecsemőgondozási díjat ennek alapján állapítják meg.

Ha 120 napi jövedelem sincs, akkor a CSED megállapításához az érvényes minimálbér kétszeresét veszik alapul, kivéve, ha a tényleges kereset ennél alacsonyabb.

A CSED összege a naptári napi alap, illetve a naptári napi jövedelem 70 %-a, amely személyi jövedelemadó köteles bruttó összeg, így a megjelölt adókedvezmények figyelembevételével a személyi jövedelemadó-előleget a folyósító szerv levonja.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

GYED:

Gyermekgondozási díjra jogosult a gyermeket saját háztartásában nevelő:

- Biztosított szülő, ha a gyermek születését megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt.

Mértéke: A minimálbér 2018-ban bruttó 138 000 forint lesz, a garantált bérminimum pedig 180 500 forintra nő. A gyed a szülő korábbi keresetének 70%-a, de van maximuma: nem lehet több, mint a minimálbér kétszeresének 70%-a. A gyed összegét a szülést megelőző két évben szerzett jövedelem alapján számítják.

Családi pótlék:

Nyolc éve nem emelkedett a családi pótlék összege: A legalacsonyabb összeg 12 200, a legmagasabb 25 900 forint marad havonta.

GYES:

A gyermekgondozást segítő ellátást a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike igénybe veheti, de egyszerre csak egy főnek jár. Az ellátás nincs munkaviszonyhoz kötve. A gyes a gyermek 3 éves koráig jár. (Ikrek esetén a gyerekek számának megfelelően sokszorozódik az összeg, és a tankötelessé válás évéig jár.)

Vállalkozói kivét:

A vállalkozásból származó bér jellegű jövedelem, ugyanazok a levonások és közterhek terhelik, mint a munkaviszonyból származó jövedelmet.

Ha már nagyvonalakban megismerkedtünk a családban elő fordulóható, bevételekkel akkor nézzük, meg milyen kiadásokkal kell számolnunk.

A havi kiadásainkat két csoportba sorolhatjuk:

Fix költségek: - Lakáshitel, albérlet.
- Egyéb hitel
- Rezsi (Víz, gáz, villany)
- Kommunikációs költségek (Telefon, TV, internet)
- Biztosítások (vagyonbiztosítás, életbiztosítás)
- Közlekedés, gépjármű (Bérlet, üzemanyag)
- Megtakarítás

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Változó költségek: - Élelmiszer
- Háztartás, ruházkodás
- Egészségügyi kiadás
- Oktatás, önképzés
- Szabadidő
- Bankszámlaköltség
- Nyaralás
- Váratlan kiadások

A bevételek és a kiadások ismeretében, most már elkészíthetjük a havi költségvetésünket.

Havi költségvetés: Bevétel – kiadások= Egyenleg = Megtakarítás vagy Veszteség

Van egy univerzális megoldás a pénzkezelésre, az úgynevezett „AS" módszer, melyet elég sokan használnak az élet minden területén. Semmilyen képzettséget nem igényel. Ez nem más, mint: - „Ahogy Sikerül", - elég kétes a kimenetele, (valahogy mindig van,- hozzáállás.)
A költségek csökkentése érdekében, érdemes átnézni a lakásbiztosítást, a telefon- és az internet előfizetéseket, stb.

5.3 A pénzkezelési technikák és a pénzbeosztás gyakorlati formái

Már megismerkedtük, hogy a családban illetve a háztartásban milyen bevételeink, és kiadásaink vannak.
Sőt már a költségvetés elemeivel is foglalkoztunk, de milyen módon kezeljük a befolyt pénzösszeget, illetve a kiadásainkat.
Magyarországon a lakosság 70%-a rendelkezik bankszámlával, ahová a jövedelmünket kapjuk, erről ingyenesen 150 000,- Ft vehető fel havonta.
Ez a tranzakció is a különböző típusú bankkártyák segítségével történhet.

Az ember élete során folyamatosan döntéseket hoz. A pénz és a pénzügyi magatartás, hatással van a személyes, a családi-vagy munka körülményekre is. A mai világban a pénzügyi rendszer bonyolultabbá és átláthatatlanabbá vált.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kapcsolódhat a számlához folyószámlahitel is, amely megemeli a felhasználható összeget.

Hitelkártya:

A bank a kártyabirtokos részére a szerződésben meghatározott mértékű hitelkeretet biztosít, melyet egy hitelszámlán tartanak nyilván. Amikor a kártyabirtokos használja a kártyáját, maximum a hitelkeret erejéig kölcsönt kap a banktól. A kártyabirtokos dönti el, hogy tartozását teljes egészében visszafizeti a számlakivonaton feltüntetett határidőn belül, vagy annak csak egy részét. A részfizetés általában csak akkor engedélyezett, ha tartozása meghatározott százalékát kifizeti a kártyabirtokos. Ennek minimális mértékét (általában 5-10%) a szerződés rögzíti, pontos összegét a számlakivonat tartalmazza.

Terhelési kártya

Abban különbözik a hitelkártyától, hogy a kártyabirtokos a számlakivonatban meghatározott határidőig tartozása teljes összegét köteles kiegyenlíteni. A kibocsátó nem feltétlenül korlátozza a hitelkeretet. A terhelési kártyákhoz kamatmentes hitelperiódus járul.

Lakossági kártya:

Magáncélú használatra, a kártyabirtokos ügyfél számlájához vagy a részére nyújtott hitelkerethez kapcsolódóan kibocsátott kártya.

Egyéb célkártyák:

Bank és egy másik profitorientált szervezet által közösen kibocsátott kártya, amelyhez mindkét partner további, járulékos szolgáltatásokat nyújt a programhoz csatlakozó kártyát igénylő ügyfelek számára. (pl. kereskedő, szolgáltató, biztosító stb. a bankkártya törzsvásárlói kártya céljaira is szolgál. Társ-márkás kártya néven is ismert.

Szponzor kártya: Olyan iker-márkás kártya, amelyet egy bank és egy nonprofit szervezet (pl. jótékonysági intézmény, sportegyesület) közösen bocsát ki; a lebonyolított forgalomnak, vagy a kártya díjának egy meghatározott százaléka támogatásként a nonprofit szervezethez kerül. Pártolókártya néven is ismert.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Bankkártyák fizikai jellemzői:

*Dombor nyomott kártya***:** Mind elektronikusan (ATM- és POS-berendezéseknél), mind kézi nyomtatóval használhatók; telefonon, postai úton vagy interneten keresztül is lehet velük árut vagy szolgáltatást rendelni.

Mágnes csíkos kártya:

A kártyára és a kártyabirtokosra vonatkozó adatokat a kártya hátlapján elhelyezett mágnes csík tárolja, kódolt formában.

Chipkártya:

Integrált áramkörös kártya, mikroprocesszoros smart kártya néven is ismert. A kártyabirtokosra vonatkozó adatokat a kártya előlapjába beépített chip tárolja, mely a mágnes csíkos kártyánál jóval biztonságosabb.

Pay Pass – Fizess és menj

Az érintés nélküli fizetési megoldása. A tranzakció indítása után másodpercek töredéke alatt kapcsolódik az elfogadóeszközhöz, amely az azonosítást követően feldolgozza a tranzakciót. A PayPass funkcióval ellátott bankkártya tökéletes fizetőeszköz azokon a helyeken is, ahol eddig inkább a készpénzes fizetés volt a megszokott. (pl. gyorséttermekben, kávézókban, mozikban, újságárusoknál, fesztiválokon) X Ft alatti vásárlások esetén nem szükséges a PIN kód megadása.

A bankkártya használatával kapcsolatos díjak:

- Fő és társkártya éves díja.
- Letiltási díj
- Sürgősségi kártyacsere díj
- Kézbesítési díj.
- készpénzfelvételi díj.
- Egyenleglekérdezési díj.
- Mobiltelefon-feltöltési díja,
- PIN-kód csere díj.
- Átutalási díj.
- Hitelkártyákhoz kapcsolódó kamat.
- Hitelkeret-túllépési díj.
- Hitel visszafizetéséhez kapcsolódó késedelmi díj.
- Fedezethiány miatt meghiúsult készpénzfelvétel díja.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A bankkártyához kapcsolódó költségek felsorolása között is vannak olyan tételek, amelyek tudatos pénzügyi tervezéssel elkerülhetők.(pl. Hitel visszafizetéséhez kapcsolódó késedelmi díj. stb.)

Néhány egyszerű gyakorlatban hatékonyan alkalmazható pénzkezelési vagy más néven pénzbeosztási módszer segítségünkre lehet a hétköznapokban.

Ezek a következők:

Maradék módszer (megtakarítás) lényege:

A hónap elején megnézzük mennyi a bevételünk, aztán megnézzük mennyi lesz a kiadásunk, és ha mérlegünk pozitív, akkor a maradék pénzt félre tesszük. Ez később egy olyan alapot képez, amihez szükség esetén hozzá lehet nyúlni.

Fontos: hogy ne lépjük túl az előre meghatározott kiadásokat.

50-30-20%-os módszer lényege:

A kiadások tudatos tervezése szükséges ahhoz, a megállapításunkhoz, hogy mire hány százalékot költhetünk el a bevételünknek. A legtöbb jövedelmi helyzetre jól alkalmazható.

A** bevételünk 50 %-át a havi fix költségekre fordíthatjuk:** Ezek azok a kiadások, amit hónapról-hónapra ki kell fizetni.(pl. hiteltörlesztés, albérlet, rezsi, mobil, biztosítás, autó fenntartás, közlekedés, tandíjak).

Ha nem jövünk ki az 50%-ból, akkor valamelyik kiadásból le kell majd faragni.(pl. közlekedés –autó helyett busszal)

30 % változó költség fedezetére: Ebbe a körbe tartoznak: (pl. élelmiszer, ruha, fodrász, mozi, szórakozás stb.)

Ha nem férünk bele a 30%-ba, akkor meg kell nézni, hogy lehetne csökkenteni a költségeket: (pl. étterem helyett főzzünk, otthon nézzünk filmet a mozi helyett stb.)

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

20 % a megtakarítás legyen: Komolyabb anyagi célokra.(pl. lakásra, kocsira, nyugdíjra) Meg kell nézni. hogyha valamelyik résznél megcsúszunk, akkor egy év alatt el tudjuk-e érni az ideális, arányt.

60%-os módszer lényege:

60 % megélhetésre: Idetartoznak az előző módszer szerinti fix és változó költségek(pl. hitel, albérlet, élelmiszer, rezsi stb.)

10 % szórakozásra: Idesoroljuk: (pl. mozi, grill party) Mert kell egy kis kikapcsolódás.

10 % rövid távú megtakarításra. Ebből fedezzük (pl. nyaralást, lakásfestést, eszközvásárlás)
.

*10 % hosszú távú megtakarításra***.** Ebből veszünk majd lakást vagy ebből lesz nyugdíjunk.

*10 % vész esetére***:** Betegség, autó és háztartási gépek javítására. Ezzel megtakarítással egy-két alatt nagyon összejöhet annyi, hogy fedezze munkanélküliségi időszak minimum kiadásait.

Minimum módszer lényege:

Tudnunk kell, hogy mennyi az a pénz amennyi minimálisan szükséges a család fenntartásához.

Azért fontos hogy, bármi történik, ne kerüljünk pénzügyi válságba.(pl. betegség miatt nem tud dolgozni a pénzkereső, munkanélküli lesz)

Nézzük át az összes kiadásainkat, döntsük el mik a valóban nagyon fontosak, és mi az amiről le tudnánk mondani végszükség esetén. (pl. gyerekeknek kell-e új játék, új ruhák helyett turkálóban vásárolni, olcsóbb otthon készített ételeket készíteni, ingyenes otthoni szórakozásokat választani.)

***Hogy osszuk be a kosztpénzt*?**

Legtöbb családban, ez okozza a legnagyobb problémát, hogy hogyan tudjuk beosztani a bevásárlásra szánt pénzt. Abban az esetben, ha bankkártyával fizetünk az élelmiszer vásárláskor, nem mindig sikerült kontrolálni magunkat.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tudjuk, hogy 150 000,- Ft készpénz ingyenesen felvehető a bankszámlánkról, és a következő módszerekkel lehet spórolni:

Borítékos módszer:

A különböző célokra szánt pénzeket külön-külön borítékba rakjuk, és kizárólag csak, arra a célra lehet kivenni egy borítékból, ami rá van írva. Ezt a módszert bármire lehet alkalmazni. A bevásárlásra szánt pénzt további borítékokra bontjuk, minden hétre egy boríték jut, és osszuk szét a bevásárlásra szánt pénzt ennyi részre. Ezen a héten ebből ki kell jönni!
Ha nagybevásárlást tartunk, hagyjunk maradékot a hét közbeni kisebb bevásárlásokra is.

Napi beosztás módszer:

Megvan, hogy egy hónapban mennyi pénz áll rendelkezésünkre, ezt elosztjuk a hónapban levő napok számával, és megkapjuk, hogy mennyit költhetünk egy nap. Ha jól gazdálkodunk, akkor még marad is pénzünk, amit célszerű félretenni.
Ezt akkor is alkalmazhatjuk, ha nincs fix havi bevételünk. Ebben az esetben az aktuális bevételből tegyünk félre azonnal egy előre meghatározott százalékot, és csak a maradékot költsük el.

Menütervezős módszer:

Előre kitaláljuk, mit szeretnénk főzni, és tudjuk, hogy a szükséges alapanyagok mennyibe kerülnek. Akkor ki tudjuk számolni, mennyibe kerül a bevásárlásunk.
Ez már csak haladóknak ajánlott, és nagy önfegyelem kell hozzá, - főleg a vásárlásnál,- hogy tényleg csak az kerüljön a kosárba, amit a listára felírtunk.

Jegyzeteim

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Irodalomjegyzék

1. https://w.w.w.szamoljunkajovovel.kormany.hu: Pénzügyi és gazdasági ismeretek megjelenése a köznevelésben.
2. https://w.w.w.bmvk.hu: Pénzügyi alapismeretek.
3. https://w.w.w.fittbekes.hu: Gazdasági pénzügyi ismeretek a mindennapokban.
4. https://pénziránytű: Családi költségvetés
5. Merényi Zsuzsanna -Vasné Botár Ágnes – Fritz Sepulveda- Pabló Arnoldó: Iránytű a pénzügyekhez.
6. https://w.w.w.viszki.sulinet. hu: A pénz fogalma, funkciói. A pénz fejlődés története.
7. Barabás Zsolt: előadás: Pénzügyi intelligencia.
8. https://hu.wikipedia.org/wiki/Intelligencia: Intelligencia
9. Kohárné Dr. Papp Edit: Közbeszerzési vonatkozású gazdasági és pénzügyi tevékenység szakmai követelmény moduljának, pénzügyi ismeretek részéhez készített tananyag.
10. https://w.w.w.budapest.imani.hu: Családi pénzügyi tervezés - Amit nem tanítanak az iskolában.
11. https://w.w.w.kepzesevolucioja.hu: Házvezetés, háztartásgazdálkodási ismeretek.
12. https://pénziránytű: Milyen bevételi lehetnek egy háztartásnak.
13. https://w.w.w.vállalkozás-okosan.hu: Pénzügyi terv készítése
14. Gál Erzsébet: előadás: Hitelkérelem, banki ismeretek.
15. https://ofi.hu : Gazdasági pénzügyi ismeretek kicsiknek és nagyoknak.
16. https://w.w.w.szamoljunkajovovel.kormany.hu:Pénzügyi szolgáltatások a XXI. században.
17. https://w.w.w.kepzesevolucioja.hu: Vállalkozási formák a vállalkozással kapcsolatos ismeretek.
18. https://w.w.w.mnb.hu: Életbiztosítások
19. https://w.w.w.mkbnyp.hu: MKB nyugdíjpénztár - Önkéntes ágazat.
20. https://w.w.w.tankönyvtár.hu: Hitelkérelem, banki ismeretek.
21. https://megtakaritasokgyerekeknek.hu: Gyermekeknek megtakarítási útmutató.
22. https://w.w.w.mnb.hu: Az elektronikuspénz- kibocsátó intézmény tevékenysége.